

פועלים אקספרס בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2016

תוכן העניינים

עמוד	
5	דוח הדירקטוריון וההנהלה
7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
7	תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים
7	מידע צופה פני עתיד
8	מידע כספי תמציתי עיקרי
8	הסיכונים העיקריים שהחברה חשופה להם
8	יעדים ואסטרטגיה עסקית
9	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
9	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
14	התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות
17	התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון, הלימות ההון ומינוף
19	מגזרי פעילות
21	סקירת הסיכונים
21	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
22	סיכון אשראי
25	סיכון שוק
28	סיכון מזילות
28	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות
29	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקורות ונהלים
29	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים
29	גילוי לגבי בקורות ונהלים
30	הצהרת המנהל הכללי
31	הצהרת החשבונאית הראשית
33	תמצית דוחות כספיים ביניים
75	דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני
77	הדירקטוריון וההנהלה
78	נספח לדוח הרבעוני
84	מילון מונחים
87	אינדקס

פועלים אקספרס בע"מ
דוח הדירקטוריון וההנהלה
ליום 30 בספטמבר 2016

רשימת טבלאות

עמוד	נושא	טבלה מספר
11	שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן	טבלה 1:
16	נתוני פעילות	טבלה 2:
18	הלימות הון	טבלה 3:
23	סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים	טבלה 4:
23	תנועה ביתרות חוב פגומות שנבחנו פרטנית	טבלה 5:
24	מדדי סיכון ואשראי	טבלה 6:
26	שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)	טבלה 7:
27	השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה, למעט פריטים לא כספיים	טבלה 8:

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים

פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") הוקמה והתאגדה בישראל בשנת 1995 כחברה פרטית. החברה בבעלותו של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "בנק הפועלים").

החברה הינה חברת כרטיסי אשראי והינה "תאגיד עזר" כמשמעות מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "תאגיד עזר"). לחברה אין חברות בנות או חברות מוחזקות אחרות.

החברה מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס, המונפקים לשימוש בישראל ובחול"ל מכח רישיון שניתן לחברה על-ידי American Express Ltd (להלן: "ארגון אמריקן אקספרס"). בחודש מאי 2016 חודש ההסכם עם ארגון אמריקן אקספרס העולמית בקשר להנפקה וסליקה של כרטיסי אמריקן אקספרס. ההסכם הינו לתקופה של 5 שנים נוספות החל מיום 1 בינואר 2017. פעילות החברה מנוהלת בשני מגזרי פעילות: מגזר ההנפקה, המתייחס למחזיקי הכרטיסים ומגזר הסליקה, המתייחס לבתי העסק.

ההתקשרות שבין החברה לבין ישראלכרט בע"מ - בין החברה לבין ישראלכרט בע"מ (להלן: "ישראלכרט"), חברה אחות, קיים הסכם לפיו ישראלכרט מנהלת ומתפעלת עבור החברה את פעילות ההנפקה ואת פעילות הסליקה בישראל של עסקאות הנעשות בבתי עסק באמצעות כרטיסי אמריקן אקספרס (להלן: "ההסדר"). החברה משתתפת בכל העלויות המשותפות לישראלכרט ולחברה על-פי חלקה היחסי בפעילות האמורה. תמורת ביצוע פעילות ישראלכרט בתפעול ההסדר, משלמת החברה לישראלכרט עמלה ותשלומים אחרים כמוסכם ביניהן.

החברה הינה חלק מקבוצת ישראלכרט אשר מונה בנוסף את החברות ישראלכרט ויורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ (להלן: "יורופיי").

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מהערכות ואומדנים שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים גולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת החברה, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של החברה. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחול"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית החברה, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות החברה ועל הסביבה בה היא פועלת, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת החברה והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של החברה בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתמשו במקצת בלבד ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

מידע כספי תמציתי עיקרי

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016:

הרווח הנקי של החברה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכם ב-38 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 26.7%.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 ב-14.8% בהשוואה ל-13.3% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015.

סך נכסי החברה ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם בסך של 3,120 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,625 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ול-2,865 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם בסך של 2,583 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,135 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ול-2,301 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

סך ההון ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם בסך של 369 מיליון ש"ח בהשוואה ל-322 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ול-332 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-17.4% בהשוואה ל-16.3% ביום 30 בספטמבר 2015 ול-16.1% בסוף שנת 2015.

הסיכונים העיקריים שהחברה חשופה להם

פעילותה של החברה כרוכה בסיכונים אשר העיקריים שבהם:

סיכון אשראי: נובע מן האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים.

סיכון תפעולי: נובע מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.

סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות: סיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות החברה.

סיכון משפטי: נובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד החברה.

סיכון רגולטורי: נובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה.

סיכון אסטרטגי: נובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית.

מידע המפורט על נדבך 3 בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

החברה פועלת בהתאם לתוכנית האסטרטגית שלה, תוך התייחסות לתמורות והמגמות בסביבה העסקית והרגולטורית בהתייחס למגזרי הפעילות השונים.

הנושאים והדגשים המרכזיים אליהם מתייחסת התוכנית האסטרטגית ובאים לידי ביטוי בתוכנית העבודה השנתית הינם:

מיקוד בלקוח: פיתוח פתרונות והתאמת מעטפת שרות ומוצרים ללקוחות במגזרי הפעילות השונים של החברה. העצמת חווית הלקוח במפגשים עם החברה והרחבת הערכים המוספים לפלחי לקוחות שונים תוך יצירת העדפה, שימור, נאמנות ושרות איכות.

מובילות בתשלומים: שימור המובילות בתשלומים במגזרי ההנפקה והסליקה באמצעות פעילות משותפת עם שותפי ההפצה הבנקאיים ומועדוניים תוך שמירה על איכות שרות גבוהה והצעת ערך ללקוחות מחזיקי הכרטיס.

העמקת שיתוף הפעולה עם בתי העסק בדגש על הרחבת מעטפת המוצרים והשירותים והתאמתם לצרכים השונים של בתי העסק, המשך הפעילות ליצירת העדפה לתשלומים אלקטרוניים בעולם הסחר האלקטרוני כמו גם על חשבון תשלומים מבוססי נייר, תוך חידור למגזרים חדשים והעמקת הפעילות בענפים קיימים.

פיתוח והכשרת ההון האנושי: תוך התאמה לצרכים המשתנים.

התייעלות ומצוינות תהליכית: ביסוס תהליכים של גמישות ואפקטיביות ארגונית תוך הקפדה על תהליכים לבקרה ולניצול מיטבי של המשאבים בארגון.

התרחבות בתחום האשראי והמימון ללקוחות עסקיים: התחרות בתחום האשראי הולכת וגוברת ובכדי לתת מענה לצרכים המשתנים של לקוחותיה, משקיעה החברה מאמצים רבים במציאת מגוון פתרונות אשראי ומימון בערוצים שונים המותאמים לאוכלוסיות ולצרכים מגוונים. בנוסף, קיים שיפור מתמיד במערך החיתום ובקרת האשראי לתמיכה מבוקרת סיכון בהרחבת והעמקת הפעילות במגזרים השונים.

תשתית טכנולוגית מתקדמת: שימור רמה טכנולוגית גבוהה התומכת בהתפתחות העסקית, בצרכי הלקוחות בשרות רב ערוצי, דיגיטלי ומתקדם ובמענה לאתגרי החדשנות בסביבה הטכנולוגית.

החברה מייחסת חשיבות גבוהה למתן שרות איכותי ברמה גבוהה לרוחב מגזרי הפעילות ושוקדת על הרחבת השרות ללקוחותיה למגוון ערוצים ביניהם אינטרנט וסלולר.

כלל הפעילויות יתבצעו תוך הקפדה על איכות גבוהה של מערכי ניהול הסיכונים וההונאות ובמסגרת תיאבון הסיכון של החברה. התוכנית האסטרטגית וכפועל יוצא תוכנית העבודה, התבססו על הנחות שונות, בהינתן אי ודאות במרכיבים לא מעטים ובכלל זה הסביבה הרגולטורית, הסביבה המקרו כלכלית והתחרותית והשינויים הטכנולוגיים, יתכן כי התוכנית לא תמומש במלואה או בחלקה. תוכנית העבודה והנחות העבודה מתייחסות לפעילות עתידית של החברה ולפיכך המידע בפרק זה הינו בחזקת מידע צופה פני עתיד.

שיתוף פעולה אסטרטגי

הסכם עם ישראלכרט

לחברה הסכם עם ישראלכרט לצורך תפעול פעילות ההנפקה של כרטיסי האשראי של החברה והסליקה בישראל של עסקות הנעשות אצל בתי עסק באמצעות כרטיסי אמריקן אקספרס. החברה משתפת בכל העלויות המשותפות לישראלכרט ולחברה, על-פי חלקה היחסי בפעילות. תמורת ביצוע פעילות ישראלכרט בתפעול ההסדר, משלמת החברה לישראלכרט עמלה ותשלומים אחרים כמוסכם ביניהן, ראה ביאור 23 בדוחות הכספיים לשנת 2015 בדבר בעלי ענין וצדדים קשורים.

מקורות המימון

החברה מממנת את פעילותה בעיקר מאמצעים עצמיים ומאשראי יומי לטווח קצר בהלוואות On Call מתאגידים בנקאיים. הוראות הפיקוח על הבנקים כוללות, בין היתר, מגבלות המשפיעות על יכולתם של תאגידים בנקאיים בישראל להעמיד אשראי מעבר להיקפים מסוימים, ובכלל זה הגבלות המתייחסות לסך החבות של "לווה יחיד" או "קבוצת לוויים" (כהגדרת מונחים אלה באותן הוראות). החברה, כחלק מקבוצת בנק הפועלים, עלולה להיות מוגבלת מפעם לפעם, בקבלת אשראי מתאגידים בנקאיים אחרים בשל הוראות אלו. להערכת החברה נכון למועד הדוח, לא קיימת לה מגבלה אפקטיבית בקבלת אשראי מכח ההוראות האמורות. החל משנת 2015 לחברה קו אשראי מובטח מתאגידים בנקאיים, בין היתר, בכדי לעמוד בדרישות הרגולטוריות החלות עליה.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

ענף כרטיסי האשראי בישראל

נכון למועד הדוח, פועלות בישראל בתחום ההנפקה והסליקה של כרטיסי האשראי: (1) החברה, אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס; (2) ישראלכרט, אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ישראלכרט, במשותף עם יורופיי מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג מסטרקארד וכן מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה; (3) לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד"), אשר למיטב ידיעת החברה, מנפיקה כרטיסי אשראי מסוג ויזה ומסטרקארד וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה, מסטרקארד וישראלכרט; (4) כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כ.א.ל"), אשר למיטב ידיעת החברה, מנפיקה כרטיסי אשראי מסוג ויזה ומסטרקארד וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה, מסטרקארד וישראלכרט; וכן (5) דיינרס קלאב ישראל בע"מ (להלן: "דיינרס"), אשר למיטב ידיעת החברה, חברה בת של כ.א.ל, המנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג דיינרס.

חברות כרטיסי האשראי בישראל מנפיקות וסולקות כרטיסי אשראי בינלאומיים כאמור (אמריקן אקספרס, מסטרקארד, ויזה ודיינרס) על-פי רישיונות אשר ניתנו על-ידי הארגונים הבינלאומיים הרלוונטיים.

ענף כרטיסי האשראי בישראל מתאפיין בהתערבות רגולטורית גבוהה ודינמית בעסקי החברות הפועלות בתחום, הן מפאת היות כל אחת מהן "תאגיד עזר" והן בקשר עם פעולותן בתחום כרטיסי האשראי, ובכלל זה (בין היתר) חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986 ("חוק כרטיסי

חיוב") והתקנות על-פי, חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות (שירות ללקוח)") וכן חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ("חוק איסור הלבנת הון") והצו שהוצא מכוחו על-ידי בנק ישראל. בנוסף, חלות על חברות כרטיסי האשראי בישראל הוראות שונות מטעם הפיקוח על הבנקים, לרבות נוהל בנקאי תקין מספר 470 המסדיר את פעילותן של חברות כרטיסי אשראי וכן הנחיות מכח הוראות נוהל בנקאי תקין מספר 310 הקובעות סטנדרטים לניהול סיכונים במטרה לחזק את האיתנות הפיננסית והיציבות של המערכת הבנקאית.

סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

נתוני הרבעון השלישי בכלכלה הגלובלית היו טובים יותר מאלו של המחצית הראשונה של השנה. השיפור בלט בעיקר בכלכלה האמריקנית. גם הכלכלה הבריטית בלטה לחיוב, והשפעת החלטת הברקזיט בינתיים אינה ניכרת. יחד עם זאת, מסתמן שהצמיחה הגלובלית השנתית תהיה עדיין נמוכה מזו של אשתקד, וקרן המטבע הבינלאומית הפחיתה את תחזיות הצמיחה לשנים 2016 ו-2017 לרמה של 3.1% ו-3.4% בהתאמה. אחת הסיבות להאטה בכלכלה העולמית היא גידול איטי של הסחר העולמי.

הצמיחה במשק האמריקני ברבעון השלישי השתפרה כאמור לעומת הצמיחה המאכזבת במחצית הראשונה של השנה, ועמדה על 2.9% במונחים שנתיים. הצריכה הפרטית המשיכה לגדול ואמון הצרכנים נמצא ברמה גבוהה יחסית. נתוני התעסוקה היו טובים אף הם ושוק הדולר אופייני ברובו בעלייה בפעילות ובמחירים. בגוש האירו נרשם שיפור מתון בפעילות הכלכלית והצמיחה ברבעון השלישי האיצה לעומת הרבעון השני. מדד מנהלי הרכש למגזר התעשייתי בגוש האירו נמצא ברמתו הגבוהה ביותר בשנתיים האחרונות ושיעור האבטלה התייצב ברמה של 10.1%. עד כה ההשלכות של החלטת הברקזיט על הפעילות הכלכלית בבריטניה היו מתונות יחסית, אך הליש"ט נחלשה מאוד מול כל המטבעות. אנו מניחים שבשנה הקרובה צפויה כלכלת בריטניה לסבול מהאטה ניכרת בצמיחה. תהליך היפרדות בריטניה מהאיחוד האירופי כמו גם הכרעות פוליטיות בחלק ממדינות אירופה יוסיפו להגביר את האי-ודאות ולהכביד על הצמיחה באזור. ההתייצבות במחירי הסחורות והריבית הנמוכה בעולם תמכו בשיפור מצבם של המשקיים המתעוררים ובהם סין שהציגה נתונים טובים ונראה שקצב הצמיחה שם התייצב על שיעור הנמוך מעט מ-7%. גם בברזיל מסתמן שינוי חיובי לאחר חילופי השלטון שם, אם כי היא עדיין במיתון.

האינפלציה בעולם נותרה ברובה נמוכה ומדיניות הבנקים המרכזיים נותרה מרחיבה. עם זאת מסתמן שהבנקים המרכזיים באירופה הגיעו כבר לתחתית הריבית השלילית ובכוונתם גם לצמצם את מדיניות ההרחבה הכמותית. באירופה הבנק המרכזי המשיך לרכוש אג"ח בשווקים ומסתמן שמועד סיום רכישות האג"ח ידחה מעבר למרס 2017, אם כי יואט בהדרגה. בארה"ב האינפלציה גבוהה יחסית לעבר: מדד המחירים לצרכן (ללא אנרגיה ומזון) עלה בשיעור של 2.2% ב-12 החודשים האחרונים. הפד לא העלה את הריבית השנה עד כה, בין השאר בגלל החשש מהשפעת המצב באירופה על הכלכלה האמריקנית והתחזקות הדולר מול האירו. ההערכה היא שעליית ריבית נוספת צפויה בחודשים הקרובים.

בבחירות לנשיאות בארה"ב, שנערכו ב-8 בנובמבר, זכה דונלד טראמפ והמפלגה הרפובליקנית זכתה לרוב בשני בתי הקונגרס (על פי התוצאות נכון ליום שאחר הבחירות). על פי הצהרותיו של טראמפ במהלך הבחירות צפוי שינוי מהותי במדיניות הכלכלית, ובכלל זה מהלכים כמו הפחתת מיסים, הגנה על ייצור מקומי ומניעת הגירה. בטווח הקצר, התוצאה המפתיעה יחסית בבחירות אלה, עלולה להוביל לתנודתיות בשוקי ההון והמטבע.

כלכלת ישראל

הפעילות הכלכלית במשק

על פי הנתונים החלקיים שפורסמו עד כה לרבעון השלישי וכן הסקרים השונים, נראה שהמשק המשיך לצמוח בשיעור גבוה גם ברבעון זה. נציין שהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עדכנה רטרואקטיבית את נתוני הצמיחה של הרבעונים האחרונים באופן משמעותי כלפי מעלה, והאומדנים המעודכנים מעלים שקצב הצמיחה ברבעון השני עמד על 4.3% במונחים שנתיים. סקר החברות של בנק ישראל לרבעון השלישי מעלה שהמגזר העסקי צמח בקצב מהיר - התמונה החיובית השתקפה בענפי התעשייה, השירותים, המסחר והתחבורה ותקשורת.

הצמיחה בשנה האחרונה מבוססת במידה רבה על התרחבות הצריכה הפרטית. ניתן להעריך כי הריבית הנמוכה מעודדת מאוד את הצריכה ובייחוד של כלי-רכב. כמו כן תמכו במגמה זו השיפור בשוק העבודה ומדיניות הממשלה להפחתת יוקר המחיה. העלייה החדה בצריכה לא לוותה לכן בפגיעה משמעותית בשיעור החיסכון של משקי הבית. אנו מעריכים כי הצריכה הפרטית תמשיך להיות מנוע צמיחה חשוב במשק ברבעונים הקרובים, אך קצב הגידול שלה יואט. בד בבד, נראה שהירידה ביצוא הסחורות נבלמה מעט בחודשים האחרונים, ובחודשים יולי-אוגוסט אף חלה עלייה של 1.3% ביצוא הסחורות לעומת ממוצע הרבעון השני (במונחים דולריים). גם בתחום ההשקעות הריאליות ניכרת התאוששות ברבעונים האחרונים, והפעילות בענף הבנייה למגורים שומרת על רמה גבוהה ויציבה. מכירת הדירות החדשות הואטה בחודשים יולי-אוגוסט, אך רמת המכירות עדיין גבוהה. סקר מחירי הדירות שמפרסמת הלמ"ס מעלה שהמחירים הוסיפו לעלות ב-6.8% בשנה האחרונה.

התמונה העולה משוק העבודה מוסיפה להיות חיובית: מספר המועסקים גדל ושיעור האבטלה ירד בחודש אוגוסט לרמה של 4.6%. השכר נמצא אף הוא במגמת עלייה - כ-2.5% בשנה האחרונה.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 עמד הגירעון בתקציב המדינה על סכום של 6.1 מיליארד שקל, זאת לעומת גירעון של 4.2 מיליארד בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות המשרדים גדלו במחצית הראשונה של שנת 2016 בשיעור חד של 7.2%, אך חלק מזה נבע כנראה מכך שבתקופה המקבילה הממשלה פעלה ללא תקציב מאושר. ההכנסות ממסים גדלו בשיעור נומינלי של 4.5% ובנטרול שינויי חקיקה עלה שיעורם ב-6.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הגירעון התקציבי ב-12 החודשים האחרונים עומד על 2.2% מהתמ"ג. יעד הגירעון לשנת 2016 עומד על 2.9% ונראה כי בתואי הנוכחי הגירעון יהיה נמוך מהיעד. בנק ישראל הותיר את הריבית ברמה של 0.1% במהלך הרבעון השלישי של שנת 2016 וכן בחודש אוקטובר. האינפלציה נמוכה מהיעד לאורך זמן וגם הציפיות לאינפלציה לטווח הקצר נמוכות מהיעד. נכון לחודש אוקטובר 2016, שוק ההון מגלם ציפיה שריבית בנק ישראל תיוותר ללא שינוי בשנה הקרובה.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים ("הידוע") לצרכן עלה ברבעון השלישי של שנת 2016 בשיעור של 0.4%. המדד "בגין" נותר ללא שינוי. ב-12 החודשים האחרונים (המסתיימים בחודש ספטמבר 2016) ירד המדד בשיעור של 0.4%. ירידת המדד מיוחסת ברובה לצעדי הממשלה להפחתת יוקר המחיה. בנק ישראל אומד את עליית מדד המחירים לצרכן בנטרול השפעות צעדי הממשלה ומחירי האנרגיה ב-0.2%. בשנה האחרונה. סעיף הידור המשיך להיות הבולט בעלייתו בשנה האחרונה, ובלעדיו המדד היה יורד בשנה האחרונה בשיעור של 1.2%. יש לציין שהציפיות לאינפלציה עדיין מאוד נמוכות ועומדות נכון לסוף חודש אוקטובר על כ-0.3% בהסתכלות של 12 חודשים קדימה. אנו ממשיכים להעריך כי ירידות המחירים המתמשכות אינן מהוות גורם סיכון למשק, וההערכות הן שהאינפלציה תעלה בהדרגה בהשפעת העלייה בשכר במשק. שער החליפין של השקל יוסף במהלך הרבעון השלישי של שנת 2016 בשיעור של 2.3% מול הדולר ומול סל המטבעות האפקטיבי נרשם ייסוף של 2.5%. בנק ישראל רכש מט"ח בהיקפים של 1.18 מיליארד דולר ברבעון השלישי של שנת 2016. מסכום זה 300 מיליון דולר נרכשו כחלק מהתוכנית לקיזוז השפעת הגז הטבעי.

טבלה 1: שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן

להלן פרטים על שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן (בסיס ממוצע 2014) ושיעורי השינוי בהם:

ביום 31 בדצמבר 2015	ביום 30 ביולי 2016		ביום 30 בספטמבר 2016		
	2015	2016	2015	2016	
99.1	99.9	99.1	99.5	99.1	מדד המחירים לצרכן (בנקודות)
3.902	3.769	3.846	3.923	3.758	שער הדולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
4.247	4.219	4.284	4.404	4.203	אירו (בש"ח ל-1 אירו)

שיעור השינוי באחוזים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
	2015	2016	2015	2016	
	(1.00)	(0.40)	-	(0.60)	
0.33	4.09	(2.29)	0.87	(3.69)	שער הדולר של ארה"ב
(10.11)	4.37	(1.89)	(6.79)	(1.03)	שער האירו

הליכי רגולציה

1. בחודש נובמבר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה מתוקנת של תהליך קבלת רישיון סולק. בטיטה, בין היתר, פורטו דרישות ההון מהסולק, וכן נקבעו הוראות שונות בנוגע לאופן החזקת כספים שטרם הועברו לבית העסק, אבטחת מידע, מוכנות תפעולית לעבודה בתקן EMV, עמידה בהוראות דין ועוד. הערות לטיטה ניתן היה להעביר עד ליום 15 בדצמבר 2015. בצד הטיטה הוציאה הפיקוח על הבנקים הודעה לעיתונות לפיה, בין היתר: תינתן אפשרות לסולק חדש שקיבל רישיון מבנק ישראל, להתחבר למערכת כרטיסי החיוב באמצעות אירוח על תשתיות סולק קיים, על בסיס הסכם שייחתם ביניהם; גרעין השליטה המינימלי לבעלות בסולק הופחת כמפורט בטיטה המתוקנת; החוסן הפיננסי של בעל השליטה בסולק אף הוא הופחת בהתאם לאמור בטיטה המפורטת והורחבה רשימת הגופים שיוכלו להרכיב גרעין שליטה בסולק.

2. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מספר הוראות שמטרתן להביא ליישום המלצות וצעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מייד (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב. במסגרת ההוראות, בין היתר, קבע הפיקוח על הבנקים הוראות להפצת כרטיס חיוב מידי ללקוחות הבנקים וכללים להתחשבות כספית מיידית בעסקאות חיוב מידי ולאופן הצגת פירוט העסקאות המבוצעות בכרטיס, ולוחות הזמנים ליישום (בכללם זיכוי בית העסק בעסקאות המבוצעות בכרטיס חיוב מידי תוך 3 ימים ממועד שידור העסקה, החל מיום 1 באפריל 2016). בחודש אוגוסט 2015 פורסמה ברשומות הוראת שעה, בה הכריזה נגידת בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקאות חיוב מידי כעמלה בפיקוח ומחירה נקבע בשיעור של 0.3% מסכום העסקה לתקופה של שנה, החל מיום 1 באפריל 2016.
3. במקביל לאמור לעיל בנושא כרטיס חיוב מידי (דביט), בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה. בהוראה נקבעו, בין היתר, לוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק.
4. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בנושא סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב. ההוראה מתווה את הכללים העיקריים לפעילות סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב, ומבוססת, בין היתר, על הרגולציה בתחום זה בחו"ל. ההוראה מקלה חלק מהדרישות הרגולטוריות שהוטלו עד היום על חברות כרטיסי אשראי וסולקים במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין, תוך התאמה לרמת הסיכון של גופים אלה, שאינם מגייסים פקדונות מהציבור. ההוראה כוללת הוראות שונות, ובין השאר מאפשרת לסולק לספק מסופים לבתי עסק בתנאים הכלולים בהוראה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016, למעט סעיפים מסוימים להם נקבע תאריך תחילה שונה.
5. בחודש יוני 2015 מינו שר האוצר ונגידת בנק ישראל ועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים הניתנים למשקי בית ולעסקים שאינם גדולים (ועדת שטרום). על הועדה הוטל להמליץ בנושא הכנסת שחקנים חדשים לתחום זה, לרבות באמצעות הפרדת חברות כרטיסי האשראי מבעלות הבנקים. כן הוטל על הועדה להמליץ על צעדים משלימים נדרשים ועל הסרת החסמים לכניסת שחקנים והגברת תחרות כאמור. ביום 14 בדצמבר 2015 פורסם דוח הביניים של הועדה. ביום 6 ביולי 2016 פורסמו מסקנות הוועדה וכן הופץ תזכיר חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק הבנקאות בישראל. ביום 4 באוגוסט 2016 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה הצעת חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016. במסגרת תזכיר החוק הומלץ, בין היתר ובכפוף לתנאים המפורטים בתזכיר החוק; להפריד את חברות האשראי מהבנקים הגדולים בתוך 3 או 4 שנים ממועד פרסום החוק; לקבוע כללים בקשר להנפקת כרטיסי חיוב; לאסור על הבנקים הגדולים לתפעל הנפקה ולסלוק כרטיסי חיוב בעצמם; להעניק הגנות נוקא בהוראת שעה המוגבלת בזמן לשחקנים החדשים, ובכללם חברות כרטיסי האשראי; לאפשר לחברות כרטיסי האשראי להשתמש במידע שבידן הנובע מתפעול ההנפקה; לחייב את כל הבנקים להציג את כל כרטיסי האשראי ותנאיהם של כלל המנפיקים שביקשו מהבנק לעשות כן. ביום 15 בספטמבר 2016 פורסם הדו"ח המסכם של ועדת שטרום. ביום 29 בספטמבר 2016 אישרה ועדת שרים לחקיקה עדכון להצעת החוק, המתייחס לשליטה והחזקת אמצעי שליטה ומינוי דירקטורים במפעיל מערכות ממשק, וזאת במטרה לשלבו בדיונים המתקיימים בהצעת החוק בוועדת הרפורמות של הכנסת. ועדת הרפורמות מקיימת דיונים בהצעת החוק.
6. בחודש אוקטובר 2016 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017-2018), התשע"ז - 2016. בהצעת החוק נכלל פרק "הגברת התחרות באשראי קמעונאי", המתייחס, בין היתר, להסדרת תחום הנפקת כרטיסי אשראי שלא על ידי תאגיד בנקאי. ביום 2 לנובמבר 2016 אישרה מליאת הכנסת את הצעת החוק בקריאה ראשונה. ביום 7 בנובמבר 2016 פוצל הפרק האמור מתוך החוק והוא יעלה לדיון בוועדת הרפורמות.
7. בחודש יוני 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת "מיתווה להקמת בנק חדש בישראל: מדיניות חדשה של הפיקוח על הבנקים להסרת חסמי כניסה". לפי תמצית המדיניות, המיתווה מהווה חלק מצעדי הפיקוח על הבנקים להגברת התחרות במערכת הבנקאות בישראל וכתמיכה בשינויים המותווים, בין היתר, במסגרת "ועדת שטרום". חלקו הראשון של המיתווה מתמקד במתן רישיון בנק לחברות כרטיסי אשראי, וחלקו השני מתמקד בתנאים הנדרשים להקמת בנק חדש מהיסוד.
8. בחודש מאי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראה בנושא הליכי גביית חובות. התיקון נועד להסדיר את הפעולות שיש לנקוט לצורך הגברת ההוגנות והשקיפות בעת גביית חובות מלקוחות, אשר אינם עומדים בתנאי הלוואתם ואינם פורעים אותה כסדרה.

9. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות לווה בודד וקבוצת לווים. העדכון הינו בהמשך לפעולות קודמות של הפיקוח על הבנקים שנועדו לצמצם את ריכוזיות תיקי האשראי במערכת הבנקאית המקומית, ועל רקע המלצות ועדת באזל בנושא חשיפות גדולות, בין היתר, הגדרת ההון צומצמה להון רובד 1, והמגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי שונתה ל-15% במקום 25%. התיקונים להוראה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2016, למעט לענין הגדרת הון, בה תופחת התוספת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018.
10. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה בנושא פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיור. התיקון נעשה במסגרת יישום המלצות הדו"ח המסכם של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות, ומטרתו, בין היתר, לקבוע מנגנון אחיד וגלוי לקביעת שיעור הריבית לפיה מחושב רכיב ההיוון בהלוואות שאינן לדיור, וליצור אחידות, ככל שיינתן, בין פירעון מוקדם של הלוואה לדיור לפירעון מוקדם של אשראי שאינו לדיור. התיקונים נכנסו לתוקף ביום 1 באפריל 2016. בחודש מרץ 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הבהרות בקשר להוראה. בחודש יולי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה, האמורה להחליף את מכתב ההבהרות מחדש מרץ 2016.
11. בחודש יולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, לפיה, בין היתר, תיקבע תקרת ריבית שתחול על כלל המלווים במשק, ובכללם המערכת הבנקאית וכן ייקבעו כללים בנוגע להליך העמדת אשראי. בחודש נובמבר 2015 ובחודש פברואר 2016 קיימה ועדת חוקה, חוק ומשפט דיון להכנה לקריאה שניה ושלישית.
12. בחודש יולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת החוק לצמצום השימוש במזומן, שמטרתו להביא ליישום האמור בדו"ח הועדה לבחינת צמצום השימוש במזומן במשק הישראלי, תוך קביעת מגבלות באופן מדורג על שימוש במזומן ובשיקים סחירים על מנת לצמצם את תופעת הכלכלה השחורה בישראל, להיאבק בפשיעה ובהלבנת הון ולאפשר שימוש באמצעי תשלום מתקדמים ויעילים. בין היתר מוקנית בהצעת החוק סמכות לממונה על הגבלים עסקיים לקבוע שיעורי עמלה צולבת של עסקאות בכרטיסי חיוב. הצעת החוק קובעת כי תנאי לתחולתו הוא כי כרטיסי חיוב מידי הינם מוצר זמין בדומה לכרטיסי חיוב נדחה.
13. בחודש אפריל 2016 פורסם ברשומות חוק שירות נתוני אשראי - הקמת מערכת לשיתוף נתוני אשראי והממונה על המערכת, שמטרתו שיפור השירות בנתוני אשראי במשק לשם הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי, הגדלת הנגישות לאשראי וצמצום האפליה בתחום זה. בחודש יוני 2016 פרסם בנק ישראל הוראת שעה בנושא שמירת מידע לצורך מסירתו למאגר נתוני אשראי. ההוראה מפרטת את שדות הנתונים ופורמט שמירת המידע הנדרש על ידי מקורות המידע. על פי דברי ההסבר להוראת השעה, מטרתה הינה בניית בסיס המידע שידווח למאגר, באופן שביום עלייתו לאוויר של המאגר יהיו בו עומק והיקף נתונים מספק שיאפשרו הפעלתו.
14. בחודש אוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק להעמקת גביית המיסים והגברת האכיפה שמטרתה, בין היתר, להילחם בהון שחור ולהעמיק את גביית המס ושבמסגרתה תיקבע חובת דיווח מיוחדת על גופים פיננסיים, כך שידווחו באופן שוטף לרשות המיסים על פעילות לקוחותיהם. בחודש נובמבר 2015 החליטה ועדת חוקה לפצל את הצעת החוק לשתי הצעות חוק נפרדות ובמרץ 2016 אישרה הכנסת בקריאה שניה ושלישית את החלק הראשון כחוק איסור הלבנת הון (תיקון מספר 14), התשע"ו - 2016 העוסק בהגדרת הטיפול הממשלתי במלביני הון. ועדת החוקה טרם סיימה את דיוניה לגבי החלק השני העוסק בדיווח של גופים פיננסיים אך הובהר כי המנגנון החדש יעסוק בדיווח על לקוחות פרטיים בלבד ולא על לקוחות עסקיים.
15. בחודש פברואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 418 (להלן "הוראה 418"), המאפשר פתיחת חשבונות סליקה ליחידים באמצעות האינטרנט בתנאים המפורטים בהוראה, ביניהן מגבלות על היקפי הסליקה. הוראה 418 תבטל עם כניסתה לתוקף של הוראה החדשה בנושא בנקאות בתקשורת (סעיף 16 להלן).
16. בחודש יולי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא "בנקאות בתקשורת" וכן תיקון להוראות משלימות להוראה האמורה, ביניהן להוראה בנושא משלוח הודעות בתקשורת. בנוסף, בחודש אוגוסט 2016 פורסם חוזר בנושא "סוגי חשבונות ותנאים בהתקיימם לא תידרש חתימתו של לקוח על הסכם". ההוראה בנושא "בנקאות בתקשורת" מסדירה את פעילות התאגידים הבנקאיים בתקשורת מול לקוחותיהם מסוג יחיד או עסק קטן, ומאפשרת פעילות מרחוק במגוון שירותים בנקאיים. לצד ההקלות קובעת ההוראה עקרונות לניהול הסיכונים בבנקאות בתקשורת, הן במערכות ובתהליכים פנימיים בתאגיד הבנקאי והן בהתנהלות מול הלקוח. ככלל, ההוראה תיכנס לתוקף בחודש ינואר 2017, אך תאגיד בנקאי רשאי להחילה לפני כן, בכפוף למפורט בהוראה, לרבות מתן הודעה מראש למפקחת על הבנקים.

17. בחודש יולי 2016 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק חובת אזהרה בפרסום ושיווק טלפוני של הלוואה, לפיה הגוף פיננסי יצטרך ללוות שיווק ופרסום של הלוואות באזהרה המבהירה את הסיכונים הכרוכים בנטילת הלוואה כשללווה אין יכולת פרעון.
18. בחודש יולי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין בנושא הטבות לא בנקאיות ללקוחות, המרחיבה את האפשרויות העומדות בפני תאגידים בנקאיים למתן הטבות כאמור אגב התנהלות שוטפת של הלקוח, וזאת, לפי דברי ההסבר, בין היתר, על מנת לקדם בנקאות דיגיטלית, ובמקביל להמשיך ולאפשר ללקוחות להשוות בין המוצרים הבנקאיים המוצעים להם.
19. בחודש אוגוסט 2015 פרסם בנק ישראל דו"ח ביניים בנושא "שרשרת ביצוע עסקאות בכרטיס חיוב" הכולל המלצות להגברת התחרות, היעילות והיציבות בשוק כרטיסי החיוב, שלדברי בנק ישראל צפויות להסיר את החסמים הקיימים בשוק ולאפשר כניסת שחקנים חדשים. בחודש יולי 2016 פרסם בנק ישראל כחלק ממסקנות הדו"ח את מסמך "עקרונות וצעדים נלווים לפיתוח פרוטוקול לביצוע עסקה בכרטיס חיוב והשימוש בו" המציג את עקרונות הפרוטוקול (מפרט טכנולוגי ומבנה מסר, המשמש להעברת המידע על עסקה בכרטיס חיוב בין גורמים בשרשרת ביצועה של העסקה) והמלצות לצעדים נלווים ליישום העקרונות וכמו כן פרסם את תנאי הגישה למערכות התשלומים המבוקרות.
20. בחודש אוקטובר 2016 פרסם בנק ישראל מסמך עקרונות בנושא "אסדרת שירותי התשלום" הכולל עקרונות לאסדרת שירותי התשלום. העקרונות שבמסמך, יהוו בסיס לתזכיר חוק בנושא. קביעת העקרונות התבססה על הדירקטיבה האירופית לשירותי תשלום, PSD-2 ו-PSD, תוך עריכת ההתאמות הנדרשות לשוק המקומי. אליבא דמסמך העקרונות, אחת המטרות של חוק שירותי התשלום היא התאמת ההגנות הצרכניות בתחום שירותי התשלום וקביעת תנאי שימוש והגנות צרכניות אחידים, ככל הניתן, בקבלת שירותי תשלום מספקי שירותי התשלום השונים ובאמצעות אמצעי התשלום השונים. עם זאת, כל רגולטור יוסמך לקבוע הוראות נוספות לגופים שהוא מפקח עליהם בהתאם למאפייניהם. גופים בשוק הפיננסי יוכלו לבחור את הרשיון המתאים להם בהתאם לסוג פעילותם ולרמת הסיכון בה. הציבור יכול להעביר הערותיו למסמך עד ליום 20 בנובמבר 2016.
21. לעניין תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה ובתקופה שלפני יישומם, ראה ביאורים 1.1 ג., ו-1.1 ד. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על פעילות החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

גילוי בדבר הפניית תשומת לב רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן בביאור 2.6 ב. בדבר הליכי רגולציה ובביאור 2.6 ג. בדבר בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה.

התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות

הרווח הנקי של החברה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכם ב-38 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 26.7%. הרווח הנקי של החברה הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2016 ב-14 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 16.7%.

הרווח למניה של החברה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכם ב-270 ש"ח, בהשוואה ל-211 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 28.0%. הרווח למניה של החברה הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2016 ב-101 ש"ח, בהשוואה ל-80 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 26.3%.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 ב-14.8% בהשוואה ל-13.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור תשואת הרווח לפני מיסים להון הממוצע הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 ב-20.0% בהשוואה ל-18.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות והוצאות

הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-304 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-271 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 12.2%, הנובע מהגורמים הבאים:

◆ **הכנסות מבתי עסק, נטו** – הסתכמו ב-235 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-218 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.8%

◆ **הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי** – הסתכמו ב-69 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-53 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 30.2%.

לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

הכנסות ריבית, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-1 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות ריבית, נטו ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאה בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמה ב-6 מיליון ש"ח בהשוואה ל-3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 100%. הוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-3 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 200%.

הוצאות התפעול בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-88 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-91 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.3%. הוצאות התפעול ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-29 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.3%.

הוצאות מכירה ושיווק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-59 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-55 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.3%. הוצאות מכירה ושיווק ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-21 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות הנהלה וכלליות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-26 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 18.2%. הוצאות הנהלה וכלליות ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-9 מיליון ש"ח בהשוואה ל-7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 28.6%.

תשלומים לבנקים, הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 ב-71 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-59 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 20.3%. תשלומים לבנקים ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-25 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 13.6%.

ההפרשה למיסים על הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמה ב-13 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-11 מיליון בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה למיסים על הרווח ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמה ב-5 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי מסך הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הגיע ל-25.5% בהשוואה ל-26.8% בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע בעיקר מירידת שיעור מס החברות אשר הביא לקיטון ביתרת מיסים נדחים נטו בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח. שיעור המס האפקטיבי מסך הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים ברבעון השלישי של שנת 2016 הגיע ל-26.3% בהשוואה ל-25.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2: נתוני פעילות
מספר כרטיסי אשראי (באלפים)

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 30.9.2016

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
433	87	346	כרטיסים בנקאיים
217	80	137	כרטיסים חוץ בנקאיים - סיכון אשראי על החברה
650	167	483	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 30.9.2015

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
408	83	325	כרטיסים בנקאיים
217	83	134	כרטיסים חוץ בנקאיים - סיכון אשראי על החברה
625	166	459	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.12.2015

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
434	99	335	כרטיסים בנקאיים
219	84	135	כרטיסים חוץ בנקאיים - סיכון אשראי על החברה
653	183	470	סך הכל

מחזור עסקאות בכרטיסי האשראי המונפקים על-ידי החברה (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2015	2016	2015	2016	
14,803	10,827	12,834	3,938	4,610	כרטיסים בנקאיים
					כרטיסים חוץ בנקאיים -
3,939	2,885	3,201	1,027	1,151	סיכון אשראי על החברה
18,742	13,712	16,035	4,965	5,761	סך הכל

הגדרות:

כרטיס אשראי תקף: כרטיס שהונפק ולא בוטל עד ליום האחרון של תקופת הדיווח.
כרטיס אשראי פעיל: כרטיס אשראי שתקף בתום התקופה המדווחת ובוצעו בו עסקאות במהלך הרבעון האחרון של התקופה המדווחת.
כרטיס בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, והחיובים בקשר עימו הינם באחריות הבנק הרלוונטי.
כרטיס חוץ בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח שלא על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, ואינו באחריות הבנקים.
מחזור עסקאות: מחזור העסקאות שבוצע בכרטיסי החברה בתקופת הדיווח.

התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון, הלימות ההון ומינוף

התפתחות בסעיפי המאזן

מזומנים ופיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2016 עמדה על 24 מיליון ש"ח בדומה ליום 30 בספטמבר 2015 ובהשוואה ל-15 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב-2,598 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,147 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2015 ול-2,314 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015. סכום זה כולל ברובו שוברים בגין עסקאות שבוצעו על ידי מחזיקי כרטיס אשראי וטרם נפרעו לתאריך המאזן.

הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016 עמדה על 15 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-12 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2015 ול-13 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

נכסים אחרים ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב-512 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-466 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2015 ול-549 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב-2,728 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,287 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2015 ול-2,510 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015. סכום זה כולל ברובו את היתרות לתשלום לבתי העסק בהם בוצעו עסקאות של מחזיקי כרטיסי האשראי אשר טרם נפרעו נכון לתאריך המאזן.

התחייבויות אחרות ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב-20 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2015 ול-19 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

הון, הלימות ההון ומינוף

תחולת היישום

דרישות מדידה והלימות הון חלות על החברה. כמו כן, החברה מאוחדת על ידי בנק הפועלים, עליו חלות גם כן דרישות אלו. ככלל, דרישת ההון של החברה מבוססת על הדוחות הכספיים, הערוכים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299, 211-201 (מדידה והלימות הון).

ההון העצמי, הון רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-369 מיליון ש"ח בהשוואה ל-322 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ול-332 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-387 מיליון ש"ח בהשוואה ל-336 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ול-348 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-17.4% בהשוואה ל-16.3% ביום 30 בספטמבר 2015 ול-16.1% בסוף שנת 2015.

יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-9.2% בהשוואה ל-8.9% ביום 30 בספטמבר 2015 ול-8.5% בסוף שנת 2015.

מידע המפורט על נדבך 3 בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

טבלה 3 – הלימות הון (1)

1. הון לצורך חישוב יחס הון

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
332	322	369	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1, לאחר ניכויים
16	14	18	הון רובד 2
348	336	387	סך הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

1,742	1,636	1,779	סיכון אשראי
8	17	10	סיכונים שוק
411	403	434	סיכון תפעולי
2,161	2,056	2,223	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

15.4%	15.7%	16.6%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
16.1%	16.3%	17.4%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.0%	9.0%	8.0% (2)	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
12.5%	12.5%	11.5% (2)	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299, בדבר "מדידה והלימות הון". בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" אשר נזקפות בשיעורים שווים.

(2) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווים לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017.

בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 (מדידת והלימות הון). על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ 11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

ביום 25 בפברואר 2016 אישר דירקטוריון החברה את היעדים ליחסי הון מינימליים, כמפורט להלן.

יעד הלימות הון

יעד ההון של החברה הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשופה החברה כפי שזוהתה, נאמדה והוערכה על ידי החברה. יעד זה מביא בחשבון פעולות של הנהלת החברה, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון. להלן יעדי הלימות ההון של החברה:

יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%.
יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ניהול ההון

מטרת ניהול ההון הינה להביא לעמידה בהגדרות תיאבון הסיכון המפורטות ויעדי החברה כפי שהוגדרו על ידי דירקטוריון החברה, בכפיפה להוראות הרגולטור בהיבט דרישת ההון תוך שאיפה להקצאה יעילה שלו ומכאן שניהול הון יבטיח:

- ◆ בסיס הון אשר ישמש ככרית כנגד הסיכונים הבלתי צפויים אליהם חשופה החברה, יתמוך באסטרטגיה העסקית ויאפשר עמידה בכל עת בדרישת ההון המינימלית הרגולטורית (מתייחס לתמהיל ולסכום ההון המגבה את האסטרטגיה והסיכונים של החברה).
- ◆ התייחסות להתפתחויות עתידיות בבסיס ההון ובדרישת ההון.
- ◆ שאיפה להקצאה יעילה של הון במהלך העסקים הרגיל של החברה.

עקרונות מנחים בניהול ההון

ניהול ההון הוא תהליך שנתי בעל אופק תכנון מתגלגל של שלוש שנים. ניהול ההון נחשב לחלק אינטגרלי מהתוכנית האסטרטגית והפיננסית של החברה. ניהול ההון נשען על תכניות הצמיחה של היחידות העסקיות השונות, במטרה להעריך את דרישת ההון בתקופת התכנית ומשמש את תהליך התכנון האסטרטגי, בהתייחס להתכנות והקצאת הון ליחידות.

הלימות ההון

החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית להערכת הלימות ההון הרגולטורית שלה (עבור סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים). החברה מבצעת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון שלה במסגרתה נבנתה תוכנית רב שנתית לעמידה ביעדי הלימות הון. תוכנית זו לוקחת בחשבון את צרכי ההון הקיימים והעתידיים של החברה בהתאם לתוכניות האסטרטגיות אל מול מקורות ההון הזמינים. בתוכנית קיימת התייחסות אל כלל נכסי הסיכון של החברה בהווה ובעתיד, על פי דרישות ההקצאה במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299, 201-211 (מדידה והלימות הון) וזאת אל מול יעדי הלימות ההון ותיאבון הסיכון.

יחס כיסוי נזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. בשלב זה, חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכתי וזעזוע המשלב ביניהם.

דירקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתוכניות האסטרטגיות של הקבוצה, מדיניות העסקית ומצב השווקים.

יחס מינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. לפרטים נוספים ראה ביאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

חלוקת דיבידנד

מיום הקמתה לא חילקה החברה דיבידנדים לבעלי מניותיה.

מגזרי פעילות

כללי

פעילות החברה מנוהלת בשני מגזרי פעילות המהווים את ליבת פעילותה: הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי.

עונתיות

העונתיות בתחומי הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי נגזרת בעיקר מהעונתיות בצריכה הפרטית בישראל.

מגזר הנפקה

החברה מנפיקה ללקוחותיה (מחזיקי כרטיסי אשראי) כרטיסי אשראי. כרטיס האשראי משמש כאמצעי תשלום לרכישת טובין או שירותים. הצטרפות הלקוח למערכת כרטיסי האשראי נעשית עם חתימתו על חוזה כרטיס האשראי עם המנפיק וקבלת כרטיס האשראי לידיו. מחזיק כרטיס האשראי מתחייב לפרוע את הסכומים המגיעים ממנו בגין שימושיו בכרטיס האשראי. עבור שירותי הנפקה והתפעול של הכרטיס גובה המנפיק ממחזיק כרטיס האשראי עמלות שונות ומהסולק או מבית העסק, עמלה צולבת.

רווח ורווחיות – מגזר הנפקה

ההפסד של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכם בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך 8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח של המגזר הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2016 ב-1 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות הכנסות והוצאות

הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-161 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-137 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 17.5%. הכנסות המגזר ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-57 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-53 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.5%.

ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-168 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-139 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 20.9%. הכנסות מעמלות ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-60 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-53 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 13.2%.

הכנסות ריבית, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות ריבית, נטו ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. **הוצאות התפעול** בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-61 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-63 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.2%. הוצאות התפעול ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-20 מיליון ש"ח בהשוואה ל-21 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.8%.

תשלומים לבנקים, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-29 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 31.8%. תשלומים לבנקים, ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-9 מיליון ש"ח בהשוואה ל-10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 10%.

מגזר הסליקה

החברה קשורה בהסכמי סליקה עם בתי עסק במגוון ענפים. במסגרת שירות הסליקה מבטיחה חברת כרטיסי האשראי הסולקת לבית העסק, כי כפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על-ידה, בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק, ייפרעו על-ידה. הסולק מרכז את חיובי העסקאות שנעשו בכרטיסי האשראי הנסלקים על-ידיו בבית עסק מסוים עימו חתם על הסכם סליקה תמורת עמלה (הקרויה "עמלת בית עסק"), מבטיח ומעביר לבית העסק את התשלומים בהם התחייבו מחזיקי כרטיסי האשראי שביצעו באותו בית עסק עסקאות באמצעות כרטיסי אשראי. בנוסף לשירותי הסליקה מציעה החברה לבתי העסק השונים, גם מגוון שירותים פיננסיים כגון: שירותים שיווקיים ותפעוליים, ביניהם אפשרות לפריסת תשלומים, תאריכי זיכוי גמישים, מידע יעודי ומבצע קידום מכירות.

רווח ורווחיות – מגזר סליקה

הרווח הנקי של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכם ב-38 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הנקי של המגזר ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכם ב-13 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות הכנסות והוצאות

הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-140 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-134 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.5%. הכנסות המגזר ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-49 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-44 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 11.4%.

הכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-136 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-132 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3%. הכנסות מעמלות ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-47 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-45 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.4%.

הכנסות ריבית, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-1 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות ריבית, נטו ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות התפעול בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-27 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-28 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.6%. הוצאות התפעול ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-9 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

תשלומים לבנקים, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ב-42 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-37 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 13.5%. תשלומים לבנקים, ברבעון השלישי של שנת 2016 הסתכמו ב-16 מיליון ש"ח בהשוואה ל-12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 33.3%. לפרטים נוספים בדבר מגזרי הפעילות, ראה בביאור 8 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

סקירת הסיכונים

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כמפורט בפרק "סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה". פעילותה של החברה כרוכה בסיכון פיננסי, סיכון אשראי וסיכונים אחרים שאינם פיננסיים, שהינם בעיקר הסיכון הרגולטורי והסיכון התפעולי. סיכונים נוספים אליהם חשופה החברה מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי.

א. תיאור כללי של הסיכונים

סיכון אשראי: הסיכון הנובע מן האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות החברה.

סיכון שוק: הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים ומרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן.

סיכון תפעולי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.

סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות: הסיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות החברה.

סיכון משפטי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד החברה.

סיכון רגולטורי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה.

סיכון אסטרטגי: הסיכון לפגיעה ברווח ובהון החברה הנובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית.

סיכון נזילות: הינו סיכון לרווחי החברות בקבוצה וליציבותן, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותן, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעונן, מבלי להיקלע להפסדים חריגים כתוצאה מאיבוד אמון השוק בחברה, אשר יכול להתמשש מאירועים כפגיעה במוניטין, או פגיעה בשוק בו פועלת החברה וכן סיכון אשר נגרם כתוצאה ממשבר כולל בשווקים המביא למחנק אשראי, אשר מתרחש ללא קשר לביצועי החברה וכן סיכון לירידת ערך נכסים נזילים כתוצאה משחיקה בערכם של הנכסים הנזילים, העלולים לפגוע ביכולתה של התאגיד לממן את פערי הנזילות.

סיכון מוניטין: הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון החברה כתוצאה מתפיסת תדמית שלילית שנוצרה לחברה בקרב מחזיקי עניין ועלולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכת, התנהגות החורגת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב).

סיכון ציות והלבנת הון: הוא הסיכון הכרוך באי-ציות של החברה או מי מעובדיה, בכל מקום רלבנטי לפעילות החברה, להוראות החוק והרגולציה העוסקות ביחסי בנק לקוח, בידי ניירות ערך, להוראות באיסור הלבנת הון ומימון טרו. מדיניות החברה בתחום הציות היא לקיים, את דרישות החוק והרגולציה בתחום הציות ואיסור הלבנת הון.

ב. מידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. סיכון האשראי הוא אחד הסיכונים אשר מנוהל, מנוטר ומבוקר בחברה, כמתחייב מאופי פעילותה כחברה העוסקת במתן אשראי. תהליך ניהול סיכוני האשראי מסייע לחברה להסתכל על הסיכון על פי תמהיל המוצרים המרכיב אותו.

בהתאם להוראות של הפיקוח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים, מיישמת החברה, החל מיום 1 בינואר 2014 את הוראת ניהול בנקאי מספר 311 "ניהול סיכון אשראי" המתמקדת באימוץ הגישה שבה נדרשת מעורבות גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בתמיכה בקבלת החלטות אשראי נאותות, תוך התייחסות ומעורבות בגיבוש מדיניות האשראי, סיווג חובות בעייתיים ואישור חשיפות אשראי מהותיות.

בחברה יחידת בקרת אשראי עצמאית הכפופה למנהל הסיכונים הראשי בהתאם לדרישה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 כי החל מיום 1 באפריל 2015 תפעל יחידת בקרת האשראי הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של התאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי אשראי, או לגורם אחר שאינו תלוי ביחידות העסקיות או לדירקטוריון.

החברה משקיעה באורח שוטף משאבים בהכשרת עובדיה העוסקים בקבלת החלטות, בהערכת סיכונים באשראי ובשיפור של כלי בקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם.

המבנה הארגוני לניהול סיכוני האשראי כולל את הממשל התאגידי ושלושת מעגלי הבקרה. התפיסה המנחה את ניהול סיכון האשראי בחברה הינה כי נוטל הסיכון הינו האחראי הישיר לניהול הסיכון. מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, ואולם אחריותו אינה מייטרת את אחריות אגף אשראי ומימון לביצוע בקרה ביחס לסיכונים שבאחריותו, באמצעות מחלקת מטה בקרה ותפעול אשראי, המהווה גורם בקרה המבצע "בקרת-על" בתהליך ניהול סיכוני האשראי במסגרת מעגל הבקרה הראשון.

מעגל הבקרה הראשון כולל את היחידות העסקיות אשר נוטלות את סיכוני האשראי ואחריות לניהול השוטף של אותם סיכונים ומחלקות אשר הינן בממשק עם יצירת הסיכון. המחלקות העסקיות באגף האשראי ומימון העוסקות במתן האשראי אחריות לניטור האשראי.

מעגל הבקרה השני כולל את מנהל הסיכונים הראשי ומחלקת ניהול סיכונים, הפועלים באופן עצמאי ובלתי תלוי במחלקות העסקיות. מעגל הבקרה השני אחראי לגיבוש מתודולוגיות וכלים כמותיים להערכת החשיפה לסיכוני אשראי, גיבוש המלצות לדירקטוריון בנושא מדיניות החשיפה לסיכוני אשראי והערכה ודיווח בלתי תלויים על פרופיל סיכוני האשראי של החברה.

מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, העומד בראש מעגל הבקרה השני המהווה פונקציית ניהול ובקרה בלתי תלויה אחר סיכוני האשראי ואופן ניהולם. להלן עיקרי תחומי האחריות של מנהל הסיכונים הראשי בתהליך ניהול ובקרת סיכוני האשראי:

גיבוש מדיניות האשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לסייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים.

מעורבות בהליך אישור חשיפות אשראי - מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר בוועדת האשראי בראשות מנכ"ל ובוועדת האשראי האגפית (במעמד משקיף), והוא מעורב בהליך אישור חשיפות אשראי מהותיות לחברה.

גיבוש המלצות על שיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לגיבוש המלצות ביחס לשיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, באמצעות מחלקת ניהול סיכונים ובהתאם למתודולוגיה שנקבעה בחברה.

בקרת ניהול סיכוני אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לפעילות בקרת ניהול סיכוני האשראי המבוצעות על ידי מחלקת ניהול סיכונים.

מעגל הבקרה השלישי כולל את הביקורת הפנימית, אשר הינה גורם בלתי תלוי, המדווח לדירקטוריון ועורך ביקורת תקופתית או שוטפת על אופן ניהול הסיכונים ותקינות ההליכים המבוצעים על ידי הגורמים השונים בחברה. הביקורת הפנימית פועלת בהתאם לתכנית הביקורת המאושרת על ידי ועדת הביקורת של הדירקטוריון, ומגישה דוחות ביקורת לעיונה, כמתחייב מהוראות הרגולציה הרלוונטית.

סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

החברה מיישמת את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ביום 10 בפברואר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי בחברות כרטיסי אשראי. היתרות מוצגות להלן בהתאם לחוזר האמור.

טבלה 4 – סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	יתרה ליום 30 בספטמבר	
	2015	2016
במיליוני ש"ח		
1. סיכון אשראי בעייתי (1) (2) (3)		
2	2	2
2	1	3
7	6	6
11	9	11
-	-	-
2. נכסים שאינם מבצעים (2)		
2	2	2
2	2	2

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) סיכון האשראי מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 (3) לחברה לא קיים סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי.

טבלה 5 – תנועה ביתרות חוב (1) פגומות שנבחנו פרטנית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו	
		2015	2016
במיליוני ש"ח			
1	*-	1	*-
*-	*-	*-	*-
-	-	-	-
(* -)	(* -)	(* -)	(* -)
(* -)	(* -)	(* -)	(* -)
1	*-	1	*-

- * סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 (2) גבייה מבתי עסק נעשית באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

טבלה 6 – מדדי סיכון ואשראי

	30 בספטמבר		31 בדצמבר
	2015	2016	2015
	%	%	%
א. שיעור יתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.09	0.08	0.09
ב. שיעור יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם פגומים שנמצאים בפיגור 90 יום או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	-	-	-
ג. שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל	0.09	0.10	0.08
ד. שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.29	0.34	0.19
ה. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.19	0.23	0.13
ו. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.56	0.58	0.56
ז. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים שנבחנו פרטנית בגין פעילות בכרטיסי אשראי*	*-	*-	*-
ח. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי בתוספת יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר בפיגור של 90 ימים או יותר*	*-	*-	*-
ט. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	30.77	35.56	22.22

* גבוה מ-100%.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצת לווים

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" לא קיימת קבוצת לווים שעולה על 15% מהון החברה (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 30 בספטמבר 2016.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים ולמדינות זרות

נכון לתאריך הדוח לחברה קיימת חשיפה שאינה מהותית לארגון הבינלאומי American Express Ltd בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי תיירים בארץ, בניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי ישראלים בחו"ל שבגינן טרם זוכתה החברה על-ידי הארגון הבינלאומי.

למידע המפורט על סיכון האשראי בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכון שוק

סיכון שוק הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוף מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים ומרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן. מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות הון) לניהול סיכונים שוק, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכונים שוק" והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית", תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה. המדיניות אושרה על-ידי דירקטוריון החברה בחודש יוני 2016. מדיניות זו כוללת מגבלות על החשיפה שנועדה לצמצם את הנזק העלול להיגרם כתוצאה משינויים בשווקים השונים, בשיעורי הריבית, המדד, שערי המט"ח והמניות. דירקטוריון החברה מעדכן את המגבלות מעת לעת.

תפיסת ניהול סיכונים השוק תואמת את מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה.

מחלקת ניהול סיכונים משמשת כפונקציה ייעודית לניהול ובקרת סיכונים באופן בלתי תלוי בגורמים העסקיים. המחלקה עורכת בקרה אחר סיכונים השוק בחברה, ותפקידיה בתחום מוגדרים במסמכי מדיניות ייעודיים.

סיכונים השוק של החברה מנוהלים מתוך ראייה כוללת ואינטגרטיבית, עבור החברה. מנהל סיכונים השוק של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה.

על מנת ליישם את הנדרש על-פי מדיניות ניהול סיכונים השוק, משתמשת החברה במערכת ממוכנת ייעודית לניהול נכסים והתחייבויות. החברה סבורה שחשיפתה לסיכונים השוק אינה מהותית.

להלן פירוט הסיכונים השונים:

א. סיכון בסיס

החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעתם של שינויים בבסיסי המחירים בשווקים השונים על ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות בכל מגזר לרבות השפעה על פריטים חוף מאזניים שעלול להתרחש כתוצאה מהשפעת השינויים בשערי החליפין של המטבעות השונים ושיעורי מדד המחירים לצרכן.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכונים שוק במטבע ישראלי ובמט"ח במטרה לתמוך בהשגת היעדים העסקיים תוך הערכה והגבלה של ההפסדים שיכולים לנבוע מחשיפה לסיכונים שוק.

ב. סיכון ריבית

החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של הקבוצה על פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על פי גישת הרווחים.

החשיפה נובעת בין היתר מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנו הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות ומתבצעת, בתדירות חודשית, השוואה של מח"מ הנכסים, ההתחייבויות וההון.

החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנם נכסים בריבית קבועה.

ג. חשיפה לשווי ניירות ערך

מדיניות החברה קובעת אפשרות מוגבלת לביצוע פעולות בניירות ערך סולידיים בסיכון נמוך. במהלך השנה המדווחת לא בוצעו עסקאות בניירות ערך.

ד. מכשירים פיננסיים נגזרים

ככלל, מדיניות החברה קובעת שלא תבוצע כל פעילות לצורכי מסחר במכשירים פיננסיים נגזרים.

הפעילות היחידה המותרת לחברה במכשירים פיננסיים נגזרים הינה לצורכי גידור כלכלי. במהלך השנה המדווחת לא בוצעו עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

למידע המפורט על סיכון השוק בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

טבלה 7 – שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה, למעט פריטים לא כספיים
(לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)

30 בספטמבר 2016					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
3,096	8	81	12	2,995	נכסים פיננסיים
2,731	4	75	12	2,640	התחייבויות פיננסיות
365	4	6	(*)-	355	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

30 בספטמבר 2015					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
2,603	11	63	9	2,520	נכסים פיננסיים
2,284	1	56	9	2,218	התחייבויות פיננסיות
319	10	7	(*)-	302	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2015					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
2,844	6	69	11	2,758	נכסים פיננסיים
2,514	5	61	11	2,437	התחייבויות פיננסיות
330	1	8	(*)-	321	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

טבלה 8 – השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה, למעט פריטים לא כספיים

30 בספטמבר 2016							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן		מטבע ישראלי					
סך הכל	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ *** אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באחוזים		במיליוני ש"ח					
0.5	2	367	4	6	(*)	357	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	365	4	6	(*)	355	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.5)	(2)	363	4	6	(*)	353	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד
30 בספטמבר 2015							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן		מטבע ישראלי					
סך הכל	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ *** אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באחוזים		במיליוני ש"ח					
0.6	2	321	10	7	(*)	304	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	319	10	7	(*)	302	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.6)	(2)	317	10	7	(*)	300	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד
31 בדצמבר 2015							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן		מטבע ישראלי					
סך הכל	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ *** אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באחוזים		במיליוני ש"ח					
0.6	2	332	1	8	(*)	323	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	330	1	8	(*)	321	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.6)	(2)	328	1	8	(*)	319	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** "שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים" שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי הוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי הוגן של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזר ההצמדה.

*** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

סיכון נזילות

מטרתו של תהליך ניהול סיכוני הנזילות הינו להבטיח, בהלימה לסיבולת הסיכון שנקבעה, את יכולתה של החברה לממן את הגידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעונן, וזאת מבלי להיקלע לקשיים ומבלי שייגרמו לה הפסדים מהותיים, לרבות הפסדים העלולים להיגרם בעקבות נזקי מוניטין מחוסר יכולת לממן את פעילותה העסקית של החברה.

סיכון הנזילות כולל את הסיכונים הבאים:

- סיכון גיוס הנזילות - סיכון המתבטא בפגיעה ביכולת גיוס הנזילות של החברה כתוצאה מאיבוד אמון השוק בחברה, אשר יכול להתממש מאירועים כגון אירועים של פגיעה במוניטין, או פגיעה בשוק בו פועלת החברה.
- סיכון נזילות השוק - סיכון שהחברה לא תוכל להיפטר או לקזז בקלות פוזיציה מסוימת במחיר שוק בשל עומק בלתי מספק או בשל שיבושים בשוק.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכון נזילות אשר אושרה בדירקטוריון בחודש יוני 2016, אשר מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל (Sound Practice) ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות הון) והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 (ניהול סיכון נזילות) תוך התאמתן לפרופיל הסיכון היחודי של החברה. מדיניות זו מושגת על-ידי קיום מעקב שוטף אחר מצב הנזילות של החברה, באמצעות הרצת מודל פנימי לניהול סיכוני הנזילות, מעקב אחר מערכת אינדיקטורים לזיהוי לחצי נזילות, בחינת תרחישי קיצון ומערכת עזר לניהול תזרים שוטף. מנהל סיכוני הנזילות של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה.

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כסיו נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כסיו הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. בשלב זה, חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכתי וזעזוע המשלב ביניהם.

דירקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתוכניות האסטרטגיות של החברה, מדיניות העסקית ומצב השווקים.

החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות אשראי לטווח קצר מבנקים (On-Call) ותזרים מפעילות שוטפת.

כדי לשמור על מגוון מקורות המימון, החברה מקפידה לגוון את ניצולם של אמצעי המימון באמצעות לקיחת מימון On-Call ממספר בנקים ושימוש במקורות מימון שונים בכל פעם, לפי העניין, על מנת להבטיח את יציבות מקורות המימון וכן על מנת שמקורות אלה יעמדו לרשות החברה גם בעת לחצי נזילות, ככל שניתן. בנוסף לחברה קו נזילות מובטח ממוסדות בנקאיים.

כמו כן, החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון באמצעות ניטור מספר מגבלות שנקבעו על מנת להבטיח פיזור נאות של מקורות המימון.

סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות

בחודש מרץ 2015 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר. ההוראה כוללת את עקרונות היסוד לניהול הגנת הסייבר ובין היתר מפרטת ההוראה באופן סדור את הדרישה לקיום תהליכי ניהול סיכוני סייבר. בשנים האחרונות משקיעה החברה משאבים ניכרים בתחום זה ועם פרסום ההוראה החברה נערכה עם תוכנית פעולה שאושרה בהנהלה, לשילוב הדרישות בהוראה החדשה בחברה בנוסף להוראות אחרות החלות עליה בנושא זה. כגון: המשכיות עסקית, ניהול סיכונים וכל זאת בהתאם להבהרות שניתנו על יד בנק ישראל בנוגע לאופן ומועדי היישום.

תקריות קיברנטיות עשויות להתרחש כתוצאה מהתקפות מכוונות או מאירועים לא מכוונים. התקפות קיברנטיות כוללות, בין היתר, השגת גישה לא מורשית למערכות ממוחשבות על מנת לבצע שימוש שלא כדין בנכסים או במידע רגיש, חבלה במידע או שיבושים בפעילות. התקפות קיברנטיות עשויות להתבצע באופן שלא דורש השגת גישה לא-מורשית, כגון התקפות המיועדות להשבתת השירות של אתרי אינטרנט.

החברה פועלת באופן שוטף לאתר ולמנוע אירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן פועלת לאתר ולמנוע התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות החברה.

למידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על-פי כללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו שעיקרם מפורט בביאור 1 "עיקרי המדיניות החשבונאית" לדוחות הכספיים השנתיים. בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת החברה בהנחות, הערכות ואומדנים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של החברה.

חלק מההערכות והאומדנים כרוכים באי וודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. הנהלת החברה סבורה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי נכון למועד עריכת הדוחות הכספיים.

הנושאים החשבונאיים העיקריים הינם: הפרשה למבצעי מתנות למחזיקי כרטיס אשראי, הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות והתחייבויות לזכויות עובדים.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של החברה בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2015.

גילוי לגבי בקרות ונהלים

בקרות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם חוק "Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות הברית. שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי הפיקוח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 309, וביוני 2009 הותאמו הוראות הדיווח לציבור בהתאם.

שתי ההוראות בחוק הנ"ל מקוימות בחברה ממועד תחולתן:

- הוראת סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת רבעונית החל מהדוחות הכספיים של ה-30 ביוני 2007.
- הוראת סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי מקוימת עבור סוף השנה החל מהדוחות הכספיים של ה-31 בדצמבר 2008.

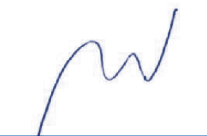
החברה מבצעת באופן שוטף עדכון ותיעוד של תהליכים קיימים וכן, מיפוי ותיעוד של התהליכים לרבות תהליכים מהותיים חדשים, ובחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על דיווח כספי באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות. הדירקטוריון והנהלת החברה העריכו כי הבקרות שזוהו כאמור, הינן אפקטיביות בהשגת יעדי הבקרה בדבר שמירה על קיום, דיוק, ושלמות. יעדי בקרה אלו עונים לקריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-(COSO 1992).

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון השלישי המסתיים ביום 30 בספטמבר 2016, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

רון שטיין
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 14 בנובמבר 2016.

הצהרת המנהל הכללי (Certification)

אני, ד"ר רון וקסלר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים השנתיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ⁽¹⁾. וכן:
  - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
 (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה".

ד"ר רון וקסלר
 מנהל כללי

תל אביב, 14 בנובמבר 2016.

הצהרת החשבונאית הראשית (Certification)

אני, סיגל ברמק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים השנתיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ⁽¹⁾. וכן:
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
 (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה".

סיגל ברמק

מנהלת המחלקה לחשבות וכספים
 חשבונאית ראשית

תל אביב, 14 בנובמבר 2016.

פועלים אקספרס בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2016

תוכן העניינים

עמוד	
37	סקירת רואי החשבון המבקרים
39	תמצית דוחות רווח והפסד ביניים
40	תמצית דוחות ביניים על הרווח הכולל
41	תמצית מאזנים ביניים
42	תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון
44	תמצית דוחות ביניים על תזרימי המזומנים
45	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של פועלים אקספרס בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של פועלים אקספרס בע"מ, הכולל את מאזן הביניים התמציתי ליום 30 בספטמבר 2016 ואת הדוחות התמציתיים ביניים על רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ב.6. בדבר הליכי רגולציה ולביאור 6.ג. בדבר בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 14 בנובמבר 2016.

תמצית דוחות ביניים על הרווח הכולל

סכומים מדווחים
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		רווח נקי
	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
40	30	38	12	14	
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים:					
(*)	(*)	(1)	(*)	(1)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים
(*)	(*)	(1)	(*)	(1)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים
*	*	*	(*)	*	השפעת המס המתייחס
(*)	(*)	(1)	(*)	(1)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים
40	30	37	12	13	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות החברה

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזנים ביניים

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2015 מבוקר	ליום 30 בספטמבר		ביאור
	2015	2016	
		בלתי מבוקר	
נכסים			
15	24	24	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,314	2,147	2,598	3 חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(13)	(12)	(15)	הפרשה להפסדי אשראי
2,301	2,135	2,583	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
*-	*-	1	מחשוב וציוד
549	466	512	נכסים אחרים
2,865	2,625	3,120	סך כל הנכסים
התחייבויות			
4	*-	3	אשראי מתאגידים בנקאיים
2,510	2,287	2,728	4 זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
19	16	20	התחייבויות אחרות
2,533	2,303	2,751	סך כל ההתחייבויות
			6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
332	322	369	הון
2,865	2,625	3,120	סך כל ההתחייבויות וההון

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
סך כל ההון	עודפים	הפסד כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על המניות	
יתרה ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)						
356	321	(*-) 35	35	*-	35	*-
	-	-	*-	*-	-	-
14	14	-	-	-	-	-
	-	(1)	-	-	-	-
(1)	-	(1)	-	-	-	-
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)						
369	335	(1) 35	35	*-	35	*-
הטבות שנתקבלו מבעל שליטה						
רווח נקי בתקופה						
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס						
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
סך כל ההון	עודפים	הפסד כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על המניות	
יתרה ליום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)						
310	275	(*-) 35	35	*-	35	*-
*-	-	-	*-	*-	-	-
12	12	-	-	-	-	-
	-	*-	-	-	-	-
*-	-	*-	-	-	-	-
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)						
322	287	(*-) 35	35	*-	35	*-
הטבות שנתקבלו מבעל שליטה						
רווח נקי בתקופה						
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס						
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
סך כל ההון	עודפים	הפסד כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על המניות	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)						
332	297	(*-) 35	35	*-	35	*-
*-	-	-	*-	*-	-	-
38	38	-	-	-	-	-
	-	(1)	-	-	-	-
(1)	-	(1)	-	-	-	-
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)						
369	335	(1) 35	35	*-	35	*-

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון (המשך)

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
סך הכל ההון	עודפים	הפסד כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על המניות	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)						
292	257	-	35	*-	35	*-
השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים מיום 1 בינואר 2015						
(*)-	-	(*)-	-	-	-	-
הטבות שנתקבלו מבעל שליטה						
*-	-	-	*-	*-	-	-
רווח נקי בתקופה						
30	30	-	-	-	-	-
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס						
(*)-	-	(*)-	-	-	-	-
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)						
322	287	(*)-	35	*-	35	*-

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						
סך הכל ההון	עודפים	הפסד כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על המניות	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)						
292	257	-	35	*-	35	*-
השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים מיום 1 בינואר 2015						
(*)-	-	(*)-	-	-	-	-
הטבות שנתקבלו מבעל שליטה						
*-	-	-	*-	*-	-	-
רווח נקי בשנה						
40	40	-	-	-	-	-
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס						
(*)-	-	(*)-	-	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)						
332	297	(*)-	35	*-	35	*-

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		מבוקר
	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
40	30	38	12	14	רווח נקי בתקופה
התאמות:					
3	3	*-	1	*-	פחת על מחשוב וציוד
6	3	6	1	3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(*-)	*-	(1)	*-	(1)	מיסים נדחים, נטו
*-	*-	*-	*-	*-	הטבה בשל עסקה עם בעל שליטה
(*-)	*-	2	(1)	1	התאמות בגין הפרשי שער
שינויים בנכסים שוטפים					
17	17	(10)	(3)	2	שינוי באשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק, נטו
					שינוי בחייבים אחרים בגין פעילות בכרטיסי
(373)	(204)	(278)	(53)	(230)	אשראי, נטו
(100)	(17)	38	11	(1)	שינוי בנכסים אחרים, נטו
שינויים בהתחייבויות שוטפות					
2	(2)	(1)	(1)	1	שינוי באשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים, נטו
402	179	217	34	199	שינוי בזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
4	1	1	(2)	1	שינוי בהתחייבויות אחרות
1	10	12	(1)	(11)	מזומנים נטו לפעילות שוטפת
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
(1)	(1)	(1)	(*-)	*-	רכישת מחשוב וציוד
(1)	(1)	(1)	(*-)	*-	מזומנים נטו לפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
-	-	-	-	-	מזומנים נטו מפעילות מימון
*-	9	11	(1)	(11)	עליה (ירידה) במזומנים
15	15	15	24	36	יתרת מזומנים לתחילת תקופה
					השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות
*-	(*-)	(2)	1	(1)	מזומנים
15	24	24	24	24	יתרת מזומנים לסוף תקופה
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו					
2	1	2	*-	1	ריבית שהתקבלה
*-	*-	*-	*-	*-	ריבית ששולמה
16	13	13	5	5	מסים על ההכנסה ששולמו
1	1	*-	-	-	מסים על ההכנסה שהתקבלו

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.
פועלים אקספרס בע"מ | 44 |

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") הינה תאגיד שהתאגד בישראל בשנת 1995 והינה בבעלות מלאה של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "החברה האם" / "בנק הפועלים"). בעלת היתר השליטה בבנק הפועלים היא הגב' שרי אריסון. החברה הינה תאגיד עזר על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. החברה עוסקת בהנפקה וסליקה של עסקאות כרטיסי אשראי של המותג "אמריקן אקספרס". חברת ישראלכרט בע"מ (להלן: "ישראלכרט"), חברה אחות, מתפעלת עבור החברה את מערך כרטיסי האשראי של החברה. לצורך כך, קיים בין החברה לבין ישראלכרט הסכם המסדיר את דרך ההתחשבות ביניהן. תמצית הדוחות הכספיים הביניים אלה אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 והביאורים הנלווים להם (להלן: "הדוחות השנתיים"). המדיניות החשבונאית של החברה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיפים ג' ו-ד' להלן. תמצית הדוחות הכספיים הביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 14 בנובמבר 2016.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים ביניים של החברה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים". בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים" לרבות את הכללים בהקשר לירידת ערך של נכסי תוכנה לשימוש עצמי. ההוראות שנקבעו בחוזר נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך. ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא "אימוץ עדכון כללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות". החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי ההכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שרותים ללקוח. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא הוראות המעבר לשנת 2015, נדרש ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר בדבר אימוץ עדכון כללי החשבונאות בנושא "הכנסות מחוזים עם לקוחות" החל מיום 1 בינואר 2018. בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי ההשוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים זכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בנוסף בהוראות בנק ישראל הובהר כי ככלל הוראות התקינה החדשות לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. החברה טרם החלה לבחון את ההשפעה של התקן על דוחותיה הכספיים וטרם בחרה בחלופה ליישום הוראות המעבר.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

2. אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה".

בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי בהתאם לפרק 740 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מיסים על ההכנסה". הוראות אלו יחליפו את ההוראות הקיימות בהוראות הדיווח לציבור המבוססות בעיקרן על התקינה הבינלאומית בנושא מסים על הכנסה (IAS 12).

ביום 1 בנובמבר 2016 פורסם חוזר בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב". החוזר מעדכן את אופן היישום לראשונה של ההוראות החדשות שנקבעו בחוזר מיום 22 באוקטובר 2015. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2017 ואילך. יש לסווג מחדש מספרי השוואה, כדי שיתאימו לאופן ההצגה לפי ההוראות החדשות. להערכת החברה ליישום הכללים האמורים, אינה צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים: סוגיות במטבע חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות; ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 21 במרץ 2016 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. החוזר מעדכן את ההוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא 830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים למדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, לרבות נושא 250 בקודיפיקציה בדבר "שינויים במדיניות חשבונאית ותיקון טעויות".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לאירועים לאחר תאריך המאזן בהתאם לנושא 10-855 בקודיפיקציה בדבר "אירועים לאחר תאריך המאזן".

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. יודגש, כי ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ", בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר 2019, בנקים וחברות כרטיסי אשראי לא יכללו את הפרשי השער בגין אגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב אלו, אלא ימשיכו לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה.

כמו כן, תקן חשבונאות בינלאומי 29 בדבר "דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד תחילת החוזר. מובהר, כי אין שינוי במועד שבו הופסקה ההתאמה של דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לאינפלציה וכי הדוחות הכספיים יערכו על בסיס סכומים מדווחים, אלא אם כן נאמר אחרת בהתאם להוראות הדיווח לציבור. להערכת החברה ההשפעה של אימוץ ההוראות לעיל על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

4. עדכון תקינה חדש בנושא תשלום מבוסס מניות

ביום 30 במרץ 2016 פרסם המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב (ה-"FASB") את עדכון תקינה מספר 09-2016 לקודיפיקציה, אשר מהווה תיקון להוראות ASC 718 בנושא "תשלום מבוסס מניות" (להלן: "התיקון"). תכליתו של התיקון הינה לפשט היבטים שונים בטיפול החשבונאי בתשלומים מבוססי מניות.

נדרש ליישם שינוי זה בדרך של מכאן ולהבא. החברה בוחנת את השלכות יישום הוראות הני"ל על דוחות הכספיים אך אין ביכולתה בשלב זה להעריך את תוצאותיה.

5. ארגון מחדש של חוב בעייתי

ביום 22 במאי 2016 פורסם חוזר על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי. החוזר מעדכן את ההוראות הדיווח לציבור לאור עדכון מספר 02-2011 לקודיפיקציה שפרסם ה-FASB ולאור הנחיות חדשות של הרשויות הרגולטוריות בארה"ב. בהתאם לכך, נקבע כי בנסיבות מסוימות כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן, התאגיד הבנקאי ו/או חברת כרטיסי אשראי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש (להלן: "ארגון מחדש עוקב"), חברת כרטיסי אשראי אינה נדרשת להתייחס יותר לחוב כחוב שעובר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים התנאים המפורטים בחוזר.

העדכונים בחוזר יחולו על ארגונים מחדש שיבוצעו או יחודשו החל מיום 31 בדצמבר 2016 (יישום מוקדם אפשרי).

להערכת החברה ההשפעה על אימוץ ההוראות לעיל על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

6. אימוץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב

ביום 1 בנובמבר 2016 פורסם חוזר על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- פעילויות שהופסקו בהתאם לנושא 205-20 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו";
- רכוש קבוע בהתאם לנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע";
- רווח למניה בהתאם לנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה";
- דוח על תזרימי המזומנים בהתאם לנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דיווח על תזרימי מזומנים";
- דיווח לתקופות ביניים בהתאם לנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים";
- מדידה וגילוי של ערבויות בהתאם לנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".

בנושאים אלה, ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2018 ואילך.

בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו.

החברה טרם החלה לבחון את ההשפעה של החוזר על דוחותיה הכספיים.

ביאור 2 - הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	2015	2016	
בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
הכנסות מבתי עסק				
237	255	83	89	עמלות בתי עסק
*-	*-	*-	*-	הכנסות אחרות
237	255	83	89	סך כל הכנסות מבתי עסק, ברוטו
(19)	(20)	(7)	(7)	בניכוי עמלות למנפיקים אחרים
218	235	76	82	סך כל הכנסות מבתי עסק, נטו
הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי				
14	18	6	7	עמלת מנפיק
27	31	9	10	עמלות שרות
12	20	7	8	עמלות מעסקאות בחו"ל
53	69	22	25	סך כל הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
271	304	98	107	סך כל הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

א. חייבים ואשראי בגין פעילות בכרטיסי אשראי

31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר		30 בספטמבר		שיעור ריבית ממוצעת שנתית 2016
	2015	2016	שנתית 2016	שנתית 2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
			לעסקאות	ליתרה	
			בחודש	ליום	
			האחרון	ליום	
			%	%	
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים					
389	382	416			אנשים פרטיים (1)
389	382	416	-	-	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי (2)
-	-	-			מזה: אשראי (2)
מסחרי					
123	96	158			מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי (2)
109	82	133	-	-	מזה: אשראי (2) (3)
14	14	25	3.0	2.8	
512	478	574			סך הכל סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים
סיכון אשראי בערבות בנקים ואחרים					
1,779	1,662	2,009			חייבים בגין כרטיסי אשראי
18	1	10			ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי
3	3	3			הכנסות לקבל
2	3	2			אחרים
2,314	2,147	2,598			סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

- (1) אנשים פרטיים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בעמוד 5-621 בדבר "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד".
- (2) חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית. כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות. אשראי - אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.
- (3) מזה: אשראי לבתי עסק 25 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2015 - 14 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2015 - 14 מיליון ש"ח). סכום זה כולל מקדמות והקדמות לבתי עסק בסך 23 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2015 - 13 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2015 - 13 מיליון ש"ח).

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים
מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
בלתי מבוקר						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי		חייבים בגין כרטיסי אשראי		
		אשראי (3)	אשראי	אשראי	אשראי	
17	1	*-	4	-	12	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.6.2016 (בלתי מבוקר)
3	*-	(* -)	*-	-	3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(2)	-	*-	(* -)	-	(2)	מחיקות חשבונאיות
*-	-	(4) -	*-	-	*-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(2)	-	*-	(* -)	-	(2)	מחיקות חשבונאיות, נטו
18	1	*-	4	-	13	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2016 (בלתי מבוקר) **
** מזה:						
3	*-	*-	1	-	2	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בבנקים
1	1	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
בלתי מבוקר						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי		חייבים בגין כרטיסי אשראי		
		אשראי (3)	אשראי	אשראי	אשראי	
15	1	*-	3	-	11	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2015 (בלתי מבוקר)
1	*-	(* -)	(* -)	-	1	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(1)	-	(* -)	(* -)	-	(1)	מחיקות חשבונאיות
*-	-	(4) -	*-	-	*-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(1)	-	(* -)	(* -)	-	(1)	מחיקות חשבונאיות, נטו
15	1	*-	3	-	11	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2015 (בלתי מבוקר) **
** מזה:						
3	*-	*-	1	-	2	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בבנקים
1	1	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

הערות ראה בעמוד 52.

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים
מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
בלתי מבוקר						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אנשים פרטיים	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
16	1	*-	4	-	11	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2015 (מבוקר)
6	*-	(* -)	1	-	5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(5)	-	*-	(1)	-	(4)	מחיקות חשבונאיות
1	-	(4) -	*-	-	1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(4)	-	*-	(1)	-	(3)	מחיקות חשבונאיות, נטו
18	1	*-	4	-	13	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2016 (בלתי מבוקר) **
** מזה:						
3	*-	*-	1	-	2	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בבנקים
1	1	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
בלתי מבוקר						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אנשים פרטיים	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
14	1	*-	2	-	11	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2014 (מבוקר)
3	*-	(* -)	1	-	2	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(3)	-	(* -)	(* -)	-	(3)	מחיקות חשבונאיות
1	-	(4) -	*-	-	1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(2)	-	(* -)	*-	-	(2)	מחיקות חשבונאיות, נטו
15	1	*-	3	-	11	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2015 (בלתי מבוקר) **
** מזה:						
3	*-	*-	1	-	2	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בבנקים
1	1	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

הערות ראה בעמוד 52.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי

(המשך)

סכומים מדווחים

מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

ליום 30 בספטמבר 2016						
הפרשה להפסדי אשראי						
בלתי מבוקר						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי	אנשים פרטיים		סיכון אשראי	
		חייבים בגין כרטיסי אשראי (3)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
יתרת חוב רשומה של חובות						
75	-	17	58	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
3,040	2,541	8	75	-	416	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,115	2,541	25	133	-	416	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
1	-	*-	1	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
14	1	*-	2	-	11	שנבדקו על בסיס קבוצתי
15	1	*-	3	-	11	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

ליום 30 בספטמבר 2015						
הפרשה להפסדי אשראי						
בלתי מבוקר						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי	אנשים פרטיים		סיכון אשראי	
		חייבים בגין כרטיסי אשראי (3)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
יתרת חוב רשומה של חובות						
40	-	12	27	-	1	שנבדקו על בסיס פרטני
2,578	2,140	2	55	-	381	שנבדקו על בסיס קבוצתי
2,618	2,140	14	82	-	382	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
2	-	*-	1	-	1	שנבדקו על בסיס פרטני
10	1	*-	1	-	8	שנבדקו על בסיס קבוצתי
12	1	*-	2	-	9	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

הערות ראה בעמוד 52.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים
מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2015					
מבוקר					
הפרשה להפסדי אשראי					
סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים		סיכון אשראי	
		מסחרי	אנשים פרטיים	מסחרי	אנשים פרטיים
בערבות בנקים	בערבות בנקים	חייבים בגין כרטיסי אשראי (3)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי
סך הכל	סך הכל	אחר (2)	אחר (2)	אחר (2)	אחר (2)
יתרת חוב רשומה של חובות					
56	-	7	49	-	*-
שנבדקו על בסיס פרטני					
2,804	2,348	7	60	-	389
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
2,860	2,348	14	109	-	389
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
1	-	*-	1	-	*-
שנבדקו על בסיס פרטני					
12	1	*-	2	-	9
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
13	1	*-	3	-	9
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

הערות לעמודים 49-52.

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (3) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.
- (4) גביה מבתי עסק נעשית בעיקר באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו למערכת.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי

(המשך)

סכומים מדווחים

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 30 בספטמבר 2016						
בלתי מבוקר						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים (2)		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 יום	בפיגור של 90 יום או יותר		פגומים (3)	לא פגומים		
ועד 89 יום (4)	או יותר					
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
2	-	416	1	7	408	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	-	אשראי
מסחרי						
1	-	133	1	2	130	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	-	25	*-	*-	25	אשראי
-	-	2,541	-	-	2,541	חובות בערבות בנקים ואחר (5)
3	-	3,115	2	9	3,104	סך הכל (6)

ליום 30 בספטמבר 2015						
בלתי מבוקר						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים (2)		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 יום	בפיגור של 90 יום או יותר		פגומים (3)	לא פגומים		
ועד 89 יום (4)	או יותר					
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
1	-	382	1	5	376	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	-	אשראי
מסחרי						
*-	-	82	1	2	79	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	-	14	*-	*-	14	אשראי
-	-	2,140	-	-	2,140	חובות בערבות בנקים ואחר (5)
1	-	2,618	2	7	2,609	סך הכל (6)

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים
מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2015						
מבוקר						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים (2)		לא פגומים	לא בעייתיים
בפיגור של 90 יום או יותר	בפיגור של 30 יום ועד 89 יום (4)		פגומים (3)	לא פגומים		
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
	2	389	1	6	382	חייבים בגין כרטיסי אשראי
	-	-	-	-	-	אשראי
מסחרי						
	*-	109	1	3	105	חייבים בגין כרטיסי אשראי
	*-	14	*-	*-	14	אשראי
	-	2,348	-	-	2,348 (5)	חובות בערבות בנקים ואחר
	2	2,860	2	9	2,849 (6)	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) חובות פגומים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.
- (3) חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה ביאור 3.2.ג.3 להלן.
- (4) חובות בפיגור של 30 עד 89 יום סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים ואינם צוברים הכנסות ריבית.
- (5) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (6) מזה: סיכון אשראי בסך 3,098 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016, 2,604 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו-2,843 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים
- א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

ליום 30 בספטמבר 2016					
בלתי מבוקר					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים (2)	יתרת חובות פגומים בגינם		יתרת חובות (2) פגומים בגינם	
		לא קיימת הפרשה פרטנית (2)	קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	קיימת הפרשה פרטנית (3)
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
1	1	1	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
-	-	-	-	-	אשראי מסחרי
1	1	1	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
*-	*-	*-	*-	*-	אשראי מסחרי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
2	2	2	*-	*-	סך הכל **
** מזה:					
*-	*-	-	*-	*-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ליום 30 בספטמבר 2015					
בלתי מבוקר					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים (2)	יתרת חובות פגומים בגינם		יתרת חובות (2) פגומים בגינם	
		לא קיימת הפרשה פרטנית (2)	קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	קיימת הפרשה פרטנית (3)
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
1	1	*-	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
-	-	-	-	-	אשראי מסחרי
1	1	1	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
*-	*-	*-	*-	*-	אשראי מסחרי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
2	2	1	1	1	סך הכל **
** מזה:					
1	1	-	1	1	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ראה הערות בעמוד הבא

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים
מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
- א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2015					
מבוקר					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים (2)	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (2)		יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	
		פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (2)	פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2)	פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
1	1	1	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
-	-	-	-	-	מסחרי
1	1	1	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
*-	*-	*-	*-	*-	מסחרי
חובות בערבות בנקים ואחר (4)					
-	-	-	-	-	
סך הכל **					
2	2	2	*-	*-	מזה: **
*-	*-	-	*-	*-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים
מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
- ב. יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2) (3)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	2015	2016	
בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
חובות שאינם בערבות בנקים				
אנשים פרטיים				
1	*-	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	אשראי
מסחרי				
*-	*-	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	*-	*-	אשראי
-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
1	*-	*-	*-	סך הכל

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (3)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	יתרה ליום 30 בספטמבר		
	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
חובות שאינם בערבות בנקים			
אנשים פרטיים			
*-	1	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	אשראי
מסחרי			
*-	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	*-	אשראי
-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
*-	1	*-	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.
- (3) אינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים
מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
- ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016				
בלתי מבוקר				
ארגונים מחדש שבוצעו				
בתקופת הדיווח (2)				
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		יתרת חוב		מספר חוזים
יתרת חוב	מספר חוזים	רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	
חובות שאינם בערבות בנקים				
אנשים פרטיים				
*-	17	*-	*-	73
-	-	-	-	-
מסחרי				
*-	2	*-	*-	13
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
חובות בערבות בנקים ואחר (3)				
*-	19	*-	*-	86
סך הכל				

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
בלתי מבוקר				
ארגונים מחדש שבוצעו				
בתקופת הדיווח (2)				
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		יתרת חוב		מספר חוזים
יתרת חוב	מספר חוזים	רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	
חובות שאינם בערבות בנקים				
אנשים פרטיים				
*-	10	*-	*-	52
-	-	-	-	-
מסחרי				
*-	5	*-	*-	9
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
חובות בערבות בנקים ואחר (3)				
*-	15	*-	*-	61
סך הכל				

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

- (1) חובות - חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מזומנים ופקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) יתרת החוב הרשומה מייצגת את היתרה לתאריך הארגון החוב מחדש ואינה היתרה הרשומה נכון לתאריך הדוח.
- (3) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים
מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
- ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016				
בלתי מבוקר				
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו**	ארגונים מחדש שבוצעו בתקופת הדיווח (2)		מספר חוזים	
	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש		
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	
				חובות שאינם בערבות בנקים
				אנשים פרטיים
				חייבים בגין כרטיסי אשראי
				אשראי
				מסחרי
				חייבים בגין כרטיסי אשראי
				אשראי
				חובות בערבות בנקים ואחר (3)
				סך הכל

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
בלתי מבוקר				
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו**	ארגונים מחדש שבוצעו בתקופת הדיווח (2)		מספר חוזים	
	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש		
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	
				חובות שאינם בערבות בנקים
				אנשים פרטיים
				חייבים בגין כרטיסי אשראי
				אשראי
				מסחרי
				חייבים בגין כרטיסי אשראי
				אשראי
				חובות בערבות בנקים ואחר (3)
				סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

- (1) חובות - חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מזומנים ופקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) יתרת החוב הרשומה מייצגת את היתרה לתאריך הארגון החוב מחדש ואינה היתרה הרשומה נכון לתאריך הדוח.
- (3) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 4 - זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
2,393	2,170	2,601	בתי עסק (1)
5	5	5	הכנסות מראש
75	74	78	הפרשה עבור תוכנית נקודות
13	13	13	הוצאות לשלם
24	25	31	אחרים
2,510	2,287	2,728	סך כל הזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

(1) בניכוי יתרות בגין ניכיון שוברים לבתי עסק בסך של 101 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2016, (30 בספטמבר 2015 - 74 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2015 - 80 מיליון ש"ח).

ביאור 5 - הון, הלימות ההון ומינוף

הלימות ההון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישמת החברה את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל III (להלן: "באזל III") כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211.

אימוץ הוראות באזל III

הוראות באזל III קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- ◆ רכיבי הון פיקוחי
- ◆ ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- ◆ טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- ◆ טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- ◆ הקצאת הון בגין סיכון CVA

התיקונים להוראות ה"נ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראת המעבר", וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל III ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% החל מיום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון לשנת 2016 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 60% ותקרת המכשירים הכשירים בהון פיקוחי עומדת על 60%.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווים לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי עומד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחשב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 (מדידת והלימות הון). על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. ביום 25 בפברואר 2016 אישר דירקטוריון החברה את היעדים ליחסי הון מינימליים.

יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%.

יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ביאור 5 – הון, הלימות ההון ומינוף (המשך) הלימות ההון (1) (המשך)

סכומים מדווחים
במיליוני ש"ח

א. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון לפי באזל III

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר	
	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר	
332	322	369
16	14	18
348	336	387

1. הון לצורך חישוב יחס הון

הון עצמי רובד 1 והון רובד 1, לאחר ניכויים	332	322	369
הון רובד 2	16	14	18
סך הכל הון כולל	348	336	387

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי	1,742	1,636	1,779
סיכונים שוק	8	17	10
סיכון תפעולי	411	403	434
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	2,161	2,056	2,223

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	15.4%	15.7%	16.6%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	16.1%	16.3%	17.4%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	9.0%	9.0%	(2) 8.0%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	12.5%	12.5%	(2) 11.5%

ב. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

יחס הון לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר	15.4%	15.7%	16.6%
בהוראה 299	*-	*-	*-
יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות המעבר	15.4%	15.7%	16.6%
בהוראה 299			

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 201, 299, בדבר "מדידה והלימות הון". בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" אשר נזקפות בשיעורים שווים.

(2) בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.
* שיעור הנמוך מ-0.05%.

יחס מינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי").

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של החברה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, החברה לא מורשית להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה החברה מחשבת את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים מחושבות על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לעיל, יחס מינוף מזערי שיידרש מהחברה הוא 6%. תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

ביאור 5 – הון, הלימות ההון ומינוף (המשך)

יחס מינוף (המשך)

יחס המינוף המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
332	322	369	הון רובד 1 (במיליוני ש"ח)
3,892	3,619	4,001	סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
8.5%	8.9%	9.2%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח			
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו:			
2,267	2,209	2,151	סיכון האשראי על החברה
6,765	6,554	5,352	סיכון האשראי על הבנקים
(3)	(3)	(3)	הפרשה להפסדי אשראי
סך הכל מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו, נטו			
9,029	8,760	7,500	
התחייבויות אחרות:			
10	9	13	חשיפה בגין מסגרות לבתי עסק
(*-)	(*-)	(*-)	הפרשה להפסדי אשראי
10	9	13	סך הכל התחייבויות אחרות, נטו

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ב. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה

1. הגבלים עסקיים

לפרטים בנושא הגבלים עסקיים ראה ביאור 18.ב. לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2015.

2. הליכי רגולציה

א. בחודש נובמבר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה מתוקנת של תהליך קבלת רישיון סולק. בטיטה, בין היתר, פורטו דרישות ההון מהסולק, וכן נקבעו הוראות שונות בנוגע לאופן החזקת כספים שטרם הועברו לבית העסק, אבטחת מידע, מוכנות תפעולית לעבודה בתקן EMV, עמידה בהוראות דין ועוד. הערות לטיטה ניתן היה להעביר עד ליום 15 בדצמבר 2015. בצד הטיטה הוציאה הפיקוח על הבנקים הודעה לעיתונות לפיה, בין היתר: תינתן אפשרות לסולק חדש שקיבל רישיון מבנק ישראל, להתחבר למערכת כרטיסי החיוב באמצעות אירוח על תשתיות סולק קיים, על בסיס הסכם שייחתם ביניהם; גרעין השליטה המינימלי לבעלות בסולק הופחת כמפורט בטיטה המתוקנת; החוסן הפיננסי של בעל השליטה בסולק אף הוא הופחת בהתאם לאמור בטיטה המפורטת והורחבה רשימת הגופים שיוכלו להרכיב גרעין שליטה בסולק.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)
 ב. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מספר הוראות שמטרתן להביא ליישום המלצות וצעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב. במסגרת ההוראות, בין היתר, קבע הפיקוח על הבנקים הוראות להפצת כרטיס חיוב מידי ללקוחות הבנקים וכללים להתחשבות כספית מיידית בעסקאות חיוב מידי ולאופן הצגת פירוט העסקאות המבוצעות בכרטיס, ולוחות הזמנים ליישום (בכללם זיכוי בית העסק בעסקאות המבוצעות בכרטיס חיוב מידי תוך 3 ימים ממועד שידור העסקה, החל מיום 1 באפריל 2016). בחודש אוגוסט 2015 פורסמה ברשומות הוראת שעה, בה הכריזה נגידת בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקאות חיוב מידי כעמלה בפיקוח ומחירה נקבע בשיעור של 0.3% מסכום העסקה לתקופה של שנה, החל מיום 1 באפריל 2016.

ג. במקביל לאמור לעיל בנושא כרטיס חיוב מידי (דביט), בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה. בהוראה נקבעו, בין היתר, לוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק.

ד. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בנושא סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב. ההוראה מתווה את הכללים העיקריים לפעילות סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב, ומבוססת, בין היתר, על הרגולציה בתחום זה בחו"ל. ההוראה מקלה חלק מהדרישות הרגולטוריות שהוטלו עד היום על חברות כרטיסי אשראי וסולקים במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין, תוך התאמה לרמת הסיכון של גופים אלה, שאינם מגייסים פקדונות מהציבור. ההוראה כוללת הוראות שונות, ובין השאר מאפשרת לסולק לספק מסופים לבתי עסק בתנאים הכלולים בהוראה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016, למעט סעיפים מסוימים להם נקבע תאריך תחילה שונה.

ה. בחודש יוני 2015 מינו שר האוצר ונגידת בנק ישראל ועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים הניתנים למשקי בית ולעסקים שאינם גדולים (ועדת שטרומ). על הועדה הוטל להמליץ בנושא הכנסת שחקנים חדשים לתחום זה, לרבות באמצעות הפרדת חברות כרטיסי האשראי מבעלות הבנקים. כן הוטל על הועדה להמליץ על צעדים משלימים נדרשים ועל הסרת החסמים לכניסת שחקנים והגברת תחרות כאמור. ביום 14 בדצמבר 2015 פורסם דוח הביניים של הועדה. ביום 6 ביולי 2016 פורסמו מסקנות הוועדה וכן הופץ תזכיר חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק הבנקאות בישראל. ביום 4 באוגוסט 2016 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה הצעת חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016. במסגרת תזכיר החוק הומלץ, בין היתר ובכפוף לתנאים המפורטים בתזכיר החוק; להפריד את חברות האשראי מהבנקים הגדולים בתוך 3 או 4 שנים ממועד פרסום החוק; לקבוע כללים בקשר להנפקת כרטיסי חיוב; לאסור על הבנקים הגדולים לתפעל הנפקה ולסלוק כרטיסי חיוב בעצמם; להעניק הגנות נוקא בהוראת שעה המוגבלת בזמן לשחקנים החדשים, ובכללם חברות כרטיסי האשראי; לאפשר לחברות כרטיסי האשראי להשתמש במידע שבידן הנובע מתפעול ההנפקה; לחייב את כל הבנקים להציג את כל כרטיסי האשראי ותנאיהם של כלל המנפיקים שביקשו מהבנק לעשות כן. ביום 15 בספטמבר 2016 פורסם הדו"ח המסכם של ועדת שטרומ. ביום 29 בספטמבר 2016 אישרה ועדת שרים לחקיקה עדכון להצעת החוק, המתייחס לשליטה והחזקת אמצעי שליטה ומינוי דירקטורים במפעיל מערכת ממשק, וזאת במטרה לשלב בדיונים המתקיימים בהצעת החוק בוועדת הרפורמות של הכנסת. ועדת הרפורמות מקיימת דיונים בהצעת החוק.

ו. בחודש יוני 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת "מיתווה להקמת בנק חדש בישראל: מדיניות חדשה של הפיקוח על הבנקים להסרת חסמי כניסה". לפי תמצית המדיניות, המיתווה מהווה חלק מצעדי הפיקוח על הבנקים להגברת התחרות במערכת הבנקאות בישראל וכתמיכה בשינויים המותווים, בין היתר, במסגרת "ועדת שטרומ". חלקו הראשון של המיתווה מתמקד במתן רישיון בנק לחברות כרטיסי אשראי, וחלקו השני מתמקד בתנאים הנדרשים להקמת בנק חדש מהיסוד.

ז. בחודש יולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת החוק לצמצום השימוש במזומן, שמטרתו להביא ליישום האמור בדו"ח הועדה לבחינת צמצום השימוש במזומן במשק הישראלי, תוך קביעת מגבלות באופן מדורג על שימוש במזומן ובשיקים סחירים על מנת לצמצם את תופעת הכלכלה השחורה בישראל, להיאבק בפשיעה ובהלבנת הון ולאפשר שימוש באמצעי תשלום מתקדמים ויעילים. בין היתר מוקנית בהצעת החוק סמכות לממונה על הגבלים עסקיים לקבוע שיעורי עמלה צולבת של עסקאות בכרטיסי חיוב. הצעת החוק קובעת כי תנאי לתחולתו הוא כי כרטיסי חיוב מידי הינם מוצר זמין בדומה לכרטיסי חיוב נדחה.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על פעילות החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הליכים משפטיים ותלויות

נכון למועד הדוח, כנגד החברה הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך עסקיה הרגיל, בסכומים שאינם מהותיים וכן תובענות ייצוגיות. להערכת החברה, בהתבסס על יעוציה המשפטית, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

1. בחודש אפריל 2014 התקבלה בחברה ובישאר כרטיס תביעה ובקשה להכיר בה כייצוגית. סכום התביעה האישית הינו כ-145 ש"ח, וסכום התביעה הייצוגית לא ננקב. לטענת המבקש שהינו בית עסק שהיה קשור בהסכמי סליקה עם המשיבות, הנתבעות פעלו שלא כדין, בכך שגבו ממנו עמלת מינימום בעת שהיה קשור במקביל עם חברת ניכיון בהסכם, לפיו ניכה באמצעות חברת הניכיון חלק מהעסקאות שסלק באמצעות הנתבעות מבלי להביא בחשבון את הסכומים בהם זוכתה חברת הניכיון. בחודש פברואר 2016 ניתנה החלטה המאשרת הגשת תביעה ייצוגית בנוגע לבתי עסק שעבדו מול חברת ניכיון מסוימת. כתב תביעה ייצוגית מתוקן הוגש, טרם הוגש כתב הגנה. הצדדים הגיעו להסכם פשרה, במסגרתו יאוחד הדיון עם התיק דלהלן, שהוגש לאישורו של בית המשפט. בית המשפט הורה על פרסום הסכם הפשרה.
2. בחודש פברואר 2016 התקבלה בחברה, בישראל כרטיס וביורופיי תביעה ובמידה בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. בקשה זו הינה המשך להחלטת בית המשפט בעניין התביעה המפורטת בסעיף 1 לעיל, בה אושרה בקשת תביעה ייצוגית בעילה זהה כלפי לקוחות חברה אחת. לטענת המבקשים שהינם בתי עסק הקשורים בהסכמי סליקה עם המשיבות, הנתבעות פעלו שלא כדין, בכך שגבו ממנו עמלת מינימום בעת שהיה קשור במקביל עם חברת ניכיון בהסכם, לפיו ניכה באמצעות חברת הניכיון חלק מהעסקאות שסלק באמצעות הנתבעות מבלי להביא בחשבון את הסכומים בהם זוכתה חברת הניכיון. סכום התביעה הייצוגית לא ננקב. הצדדים הגיעו להסכם פשרה, במסגרתו יאוחד הדיון עם התיק דלעיל, שהוגש לאישורו של בית המשפט. בית המשפט הורה על פרסום הסכם הפשרה.
3. בחודש יולי 2014 התקבלה בחברה ובישאר כרטיס תביעה ובקשה להכיר בה כייצוגית, כנגד החברות וחברת כרטיסי אשראי נוספת. סכום התביעה האישית הינו כ-17 ש"ח, וסכום התביעה הייצוגית מוערך כאומדן בלבד על סך של 200 מיליון ש"ח. לטענת המבקשים, האופן על פיו מבצעות החברות את ההמרה לש"ח של עסקאות המבוצעות במטבע חוץ מהווה עמלה נוספת שלא ניתן בגינה גילוי כראוי ללקוחות וכי בכך מפרה החברה הוראות חוק שונות. בחודש מרץ 2016 התקיימו הוכחות והתיק קבוע לסיכומים.
4. בחודש יוני 2015 התקבלה בחברה, בישראל כרטיס וביורופיי תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת מבקש האישור המשיבות אין מיידעות את לקוחותיהן בכך שלא ניתן לבצע עסקאות בחלק מבתי העסק בחו"ל בכרטיס אשראי שאינו נושא צ"פ. הסעד המבוקש הוא, בין היתר, הנפקה מידית של כרטיסים עם צ"פ לכל מחזיקי הכרטיסים הבינלאומיים, פיצוי לקוחות שלא יכלו להשתמש בכרטיסם, השבה של ההפרש בין עלות כרטיס בינלאומי לכרטיס מקומי, וזאת 7 שנים אחורנית. סכום התביעה האישית הוא כ-250 ש"ח, והנזק לקבוצת התובעים לא הוערך. התקיימו מספר דיונים מקדמיים בתיק וקבוע להוכחות לחודש ינואר 2017. בהמלצת בית המשפט הצדדים מצויים בהליך גישור.
5. בחודש אפריל 2016 התקבלה בחברה תביעה כנגד פועלים אקספרס בע"מ ובצידה בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. לטענת מבקש האישור, החברה נוהגת לשלוח מסרונים (SMS) בעלי תוכן פרסומי מבלי שניתנה לכך הסכמה מטעם הנמענים, ומבלי לאפשר לנמענים לסרב לקבל דברי פרסומת או לחזור בהם מההסכמתם באמצעות שליחת מסרון, וזאת בניגוד לאמור בחוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב-1982. הסעד האישי הנתבע אינו ממוני והוא עמד על סכום של 20 ש"ח וסכום התביעה הייצוגית מוערך בכ-2 מיליון ש"ח.

ביאור 7 - הטבות לעובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חוזה אישי מנכ"ל החברה

1. מנכ"ל החברה, ד"ר רון וקסלר, מכהן כמנכ"ל החברה החל מחודש פברואר 2016. המנכ"ל מועסק בחוזה אישי עם בנק הפועלים ועם ישראלכרט, עד ליום 31 במרץ 2019 ("תקופת ההסכם" ו-"הסכם ההעסקה", בהתאמה). המנכ"ל הינו עובד מושאל מבנק הפועלים.
2. ביום 25 בפברואר 2016 אישרו דירקטוריון ישראלכרט ובהמשך לאישור ועדת השכר והתגמולים של ישראלכרט ואישורה של ועדת התגמול בבנק הפועלים, את כהונתו של ד"ר וקסלר כמנכ"ל החברה ואת תגמולו בהתאם להסכם ההעסקה. ד"ר וקסלר יכהן גם כמנכ"ל החברות ישראלכרט בע"מ ויורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ.
3. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי להפסיק את ההתקשרות לפיו, בכל עת ומכל סיבה שהיא, בהודעה מוקדמת בת 90 יום, ד"ר וקסלר יהיה זכאי לתנאים כמפורט בהסכם. בנק הפועלים יהיה רשאי לפדות את תקופת ההודעה המוקדמת האמורה במלואה או בחלקה. במקרה שבו תופסק עבודתו של ד"ר וקסלר בחברה או שתסתיים בתום תקופת הסכם ההעסקה בנסיבות המפורטות בהסכם ההעסקה, יהיה ד"ר וקסלר זכאי לקבל השלמה של סכום הפיצויים לשיעור של 250%.
- על-פי הסכם ההעסקה, זכאי המנכ"ל לתגמול קבוע כפי שמשולם לחברי הנהלה בבנק הפועלים בהתאם לתוכנית התגמול של בנק הפועלים (התגמול הקבוע כולל שכר חודשי הנושא הפרשות סוציאליות, תשלום חודשי קבוע ללא הפרשות סוציאליות ותגמול הוני קבוע שאין בגינו הפרשות סוציאליות) ולתגמול משתנה בהתאם לתוכנית התגמול של החברה. בנוסף, מחויב מנכ"ל החברה בתקופת אי תחרות של 6 חודשים.
- מר רון שטיין סיים את כהונתו כמנכ"ל החברה בסוף חודש ינואר 2016.

ב. תוכנית המענקים למנכ"ל החברה

במסגרת הסכם ההעסקה של מנכ"ל החברה, ד"ר רון וקסלר, כאמור לעיל, זכאי המנכ"ל לתגמול שנתי משתנה לפי הוראות תוכנית התגמול אשר אומצה בהתאם להוראות המפקחת על הבנקים בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי לרבות לעניין הסדרי התשלום ופריסתם, כולל לגבי תשלום נדחה של חלק מהמענק השנתי בהתאם לביצועי בנק הפועלים וקבוצת ישראלכרט. בהתאם לתוכנית, בכל שנת חלוקה, וכפוף לעמידה בתנאי סף, ייקבע עבור המנכ"ל מענק מטרה, בשיעור מסוים מתקציב המענק הממוצע לחברי הנהלה בבנק הפועלים, על-פי תוכנית התגמול של בנק הפועלים (מענק המטרה).

ג. הטבות בסיום ולאחר העסקה

מבוקר	30 בספטמבר	
	2015	2016
פרישה מוקדמת		
סכום ההתחייבות	1	2
השווי ההוגן של נכסי התכנית	-	-
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית **	1	2
מענק בגין אי ניצול ימי מחלה		
סכום ההתחייבות	1	1
השווי ההוגן של נכסי התכנית	-	-
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית **	1	1
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה		
סכום ההתחייבות	*-	*-
השווי ההוגן של נכסי התכנית	-	-
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית **	*-	*-
סך הכל	2	3

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ביאור 7 - הטבות לעובדים (המשך)

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

ד. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

	בתקופה של שלושה חודשים		בתקופה של תשעה חודשים	
	2016	2015	2016	2015
מחויבות בגין הטבה חזויה				
בתחילת תקופה	2	2	2	2
עלות שרות	*-	*-	*-	*-
עלות ריבית	*-	*-	*-	*-
(רווח)/הפסד אקטוארי	1	(*)	1	(*)
מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה	3	2	3	2
מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה	3	2	3	2

ב. סכומים שהוכרו במאזן

	ליום 30 בספטמבר 2016		ליום 30 בספטמבר 2015	
	עובדי הבנק המושאלים	בלתי מבוקר	עובדי הבנק המושאלים	בלתי מבוקר
סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות	3	2	2	2
התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה	3	2	2	2

ג. סכומים שהוכרו בהפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

	ליום 30 בספטמבר 2016		ליום 30 בספטמבר 2015	
	עובדי הבנק המושאלים	בלתי מבוקר	עובדי הבנק המושאלים	בלתי מבוקר
הפסד אקטוארי נטו	1	*-	*-	*-
יתרת סגירה בהפסד כולל אחר מצטבר	1	*-	*-	*-

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 7 - הטבות לעובדים (המשך)

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

ד. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר 2015 עובדי הבנק המושאלים	ליום 30 בספטמבר 2015 עובדי הבנק המושאלים	ליום 30 בספטמבר 2016 עובדי הבנק המושאלים	
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	
2	2	3	מחויבות בגין הטבה חזויה
-	-	-	שווי הוגן של נכסי התכנית

2. הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	2015	2016	
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
*-	*-	*-	*-	*-	*-	עלות שרות
*-	*-	*-	*-	*-	*-	עלות ריבית
						הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
*-	*-	*-	*-	*-	*-	הפסד (רווח) אקטוארי
*-	*-	*-	*-	*-	*-	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים במחויבות להטבה שהוכרו בהפסד כולל אחר לפני השפעת מס

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	2015	2016	
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
	1	(*)	1		1	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	הפחתה של הפסד אקטוארי
*-	1	(*)	1	*-	1	סך הכל הוכר בהפסד כולל אחר
*-	1	*-	1	*-	1	סך עלות ההטבה נטו
	1	*-	1		1	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה ובהפסד כולל אחר

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 7 - הטבות לעובדים (המשך)

ה. חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים

ביום 12 באפריל 2016 פורסם ברשומות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 (להלן: "החוק"). החוק מציב מגבלות על היקף התגמול של עובדים בתאגידים פיננסיים וקובע, בין היתר, כי התקשרות של תאגיד פיננסי עם נושא משרה בכירה או עובד, הכוללת מתן תגמול, שההוצאה החזויה שלו, כפי שחושבה למועד האישור בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, צפויה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה, טעונה אישור של ועדת התגמול של התאגיד הפיננסי, דירקטוריון התאגיד הפיננסי, אישור רוב הדירקטורים החיצוניים או הבלתי תלויים ואישור האסיפה הכללית. דירקטוריון בנק הפועלים (להלן: "הבנק") מניח, כי לאור ירידת תנאי התגמול כתוצאה מהחקיקה החדשה, אחוזי הפרישה העתידיים מהבנק יגדלו. העקרונות האמורים שימשו כהנחות עבודה לצורך חישוב השפעות החוק על ההתחייבויות האקטואריות של הבנק בגין עובדי הבנק המושאלים.

לנוכח הגידול בשיעורי העזיבה הצפויים בעקבות השפעת החוק, וכנדרש בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב ובהוראות המפקח על הבנקים עדכן הבנק את ההנחות האקטואריות ביחס לשיעורי העזיבה של מנהלים בחוזה אישי בכיר. השפעת עדכון ההנחות האקטואריות האמורות, כפי שחושבה על ידי האקטואר החיצוני בגין עובדי הבנק המושאלים, לא מהותית.

ביאור 8 - מגזרי פעילות

מידע כמותי על מגזרי פעילות

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			
	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	סך הכל
בלתי מבוקר			
מידע על הרווח והפסד			
הכנסות			
עמלות מחיצוניים	83	24	107
עמלות בינמגזריות	(36)	36	-
סך הכל	47	60	107
הכנסות ריבית, נטו	*-	*-	*-
(הוצאות) הכנסות אחרות	2	(3)	(1)
סך ההכנסות	49	57	106
הוצאות תפעול	9	20	29
תשלומים לבנקים	16	9	25
רווח נקי	13	1	14

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 8 - מגזרי פעילות (המשך)

מידע כמותי על מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
סך הכל	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
בלתי מבוקר			
מידע על הרווח והפסד			
הכנסות			
98	76	22	עמלות מחיצוניים
-	(31)	31	עמלות בינמגזריות
98	45	53	סך הכל
*-	*-	*-	הכנסות ריבית, נטו
(1)	(1)	*-	הכנסות (הוצאות) אחרות
97	44	53	סך ההכנסות
30	9	21	הוצאות תפעול
22	12	10	תשלומים לבנקים
12	13	(1)	(הפסד) רווח נקי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			
סך הכל	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
בלתי מבוקר			
מידע על הרווח והפסד			
הכנסות			
304	236	68	עמלות מחיצוניים
-	(100)	100	עמלות בינמגזריות
304	136	168	סך הכל
1	1	*-	הכנסות ריבית, נטו
(4)	3	(7)	הכנסות (הוצאות) אחרות
301	140	161	סך ההכנסות
88	27	61	הוצאות תפעול
71	42	29	תשלומים לבנקים
38	38	(*-) 	(הפסד) רווח נקי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 8 - מגזרי פעילות (המשך)

מידע כמותי על מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
	מגזר הנפקה	מגזר סליקה	סך הכל
בלתי מבוקר			
מידע על הרווח והפסד			
הכנסות			
עמלות מחיצוניים	53	218	271
עמלות בינמגזריות	86	(86)	-
סך הכל	139	132	271
הכנסות ריבית, נטו	*-	1	1
(הוצאות) הכנסות אחרות	(2)	1	(1)
סך ההכנסות	137	134	271
הוצאות תפעול	63	28	91
תשלומים לבנקים	22	37	59
(הפסד) רווח נקי	(8)	38	30

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			
	מגזר הנפקה	מגזר סליקה	סך הכל
מבוקר			
מידע על הרווח והפסד			
הכנסות			
עמלות מחיצוניים	74	294	368
עמלות בינמגזריות	117	(117)	-
סך הכל	191	177	368
הכנסות ריבית, נטו	*-	1	1
(הוצאות) הכנסות אחרות	(3)	1	(2)
סך ההכנסות	188	179	367
הוצאות תפעול	82	38	120
תשלומים לבנקים	30	50	80
(הפסד) רווח נקי	(9)	49	40

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 9 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. כללי

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - השווי ההוגן של יתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים. יתרת החייבים פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה הונו התקבולים בשיעורי ריבית המשקפים עסקאות דומות לתאריך המאזן. לגבי יתרות חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית בשיטת היוון תזרימי מזומנים העתידיים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי סמוך לתאריך המאזן. **תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים** - חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות. **זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי** - בשיטת היוון תזרימי מזומנים העתידיים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי סמוך לתאריך המאזן.

ב. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2016				
סך הכל	שווי הוגן (א)			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
נכסים פיננסיים:				
24	-	-	24	24
2,578	2,578	-	-	2,583
494	494	-	-	494
3,096	3,072	-	24	* 3,101
התחייבויות פיננסיות:				
3	-	-	3	3
2,715	2,715	-	-	2,723
13	13	-	-	13
2,731	2,728	-	3	* 2,739

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 24 מיליון ש"ח ובסך 3 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים

במיליוני ש"ח

ב. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

30 בספטמבר 2015				
סך הכל	שווי הוגן (א)			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
נכסים פיננסיים:				
24	-	-	24	24
2,131	2,131	-	-	2,135
448	448	-	-	448
2,603	2,579	-	24	** 2,607
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות:				
*-	*-	-	*-	*-
2,275	2,275	-	-	2,282
9	9	-	-	9
2,284	2,284	-	*-	** 2,291
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך 24 מיליון ש"ח ובסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

31 בדצמבר 2015				
סך הכל	שווי הוגן (א)			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
נכסים פיננסיים:				
15	-	-	15	15
2,296	2,296	-	-	2,301
533	533	-	-	533
2,844	2,829	-	15	* 2,849
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות:				
4	-	-	4	4
2,497	2,497	-	-	2,505
13	13	-	-	13
2,514	2,510	-	4	* 2,522
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 15 מיליון ש"ח ובסך 4 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

פועלים אקספרס בע"מ

דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני

ליום 30 בספטמבר 2016

רשימת טבלאות

טבלה מספר	נושא	עמוד
טבלה 1:	שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית	78

הדירקטוריון וההנהלה

ביום 31 בינואר 2016 החליט דירקטוריון החברה למנות את ד"ר רון וקסלר לתפקיד מנכ"ל החברה וביום 2 בפברואר 2016 התקבלה הסכמתה של המפקחת על הבנקים בדבר המינוי. החל מיום 15 במאי 2016 מכהן רונן שטיין כיו"ר הדירקטוריון של החברה.

דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 לא חל שינוי בקביעת הדירקטוריון בנוגע למספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולא פחת מספרם מהמספר המזערי שנקבע.

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בחברה ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2015. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון החברה הינו אורגן המופקד על בקרת העל בחברה. במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של החברה על-ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים לעיונם של חברי הדירקטוריון מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לאישור הדוחות. מנכ"ל החברה סוקר את פעילותה השוטפת של החברה והשפעת פעילות זו על תוצאותיה ומדגיש בפני חברי הדירקטוריון סוגיות מהותיות. במהלך הישיבות (ישיבת ועדת הביקורת וישיבת הדירקטוריון) נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים. התוצאות העיקריות והמצב הכספי נסקרים על-ידי סמנכ"ל הכספים והמנהלה וכן סעיפים עיקריים בדוחות הכספיים, סבירות הנתונים, ניתוח התוצאות ביחס לתוצאות התקופה המקבילה בשנה קודמת וביחס לתקציב ושינויים מהותיים במדיניות החשבונאית שיושמה. בנוסף, ניתנת התייחסות על ידי החשבונאית הראשית לסוגיות מהותיות בדיווח הכספי, ההערכות המהותיות והאומדנים הקריטיים שיושמו בדוחות הכספיים. בישיבה זו נוכחים נציגים של רואי החשבון המבקרים של החברה, אשר מוסיפים את הערותיהם והארותיהם באשר לדוחות הכספיים ובאשר לכל הבהרה הנדרשת על-ידי חברי הדירקטוריון. כן מוזמן המבקר הפנימי של החברה לדיוני ועדת הביקורת והדירקטוריון בנושא אישור הדוחות הכספיים.

כמו כן, מוצגים לוועדת הביקורת ולדירקטוריון ליקויים משמעותיים שנמצאו בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. הדוחות נחתמים על-ידי יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית. שמות חברי ועדת הביקורת וועדת הדירקטוריון, מפורטים בפרק "הדירקטוריון וההנהלה" בדוחות הכספיים לשנת 2015.

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

רון שטיין
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 14 בנובמבר 2016.

נספח לדוח הרבעוני

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
סכומים מדווחים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו			לשלושה חודשים שהסתיימו		
ביום 30 בספטמבר 2015			ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעור	הכנסות	יתרה	שיעור	הכנסות	יתרה
ההכנסה (2)	ריבית	ממוצעת (1)	ההכנסה (2)	ריבית	ממוצעת (1)
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
-	*-	-	-	*-	-
-	*-	14	-	*-	20
-	*-	467	-	*-	494
-	*-	481	-	*-	514
		2,208			2,420
		30			37
		2,719			2,971

נכסים נושאי ריבית (3)

מזומנים ופיקדונות בבנקים

חייבים בגין פעילות בכרטיסי

אשראי (4)

נכסים אחרים

סך כל הנכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי

שאינם נושאים ריבית

נכסים אחרים שאינם

נושאים ריבית (5)

סך כל הנכסים

לתשעה חודשים שהסתיימו			לתשעה חודשים שהסתיימו		
ביום 30 בספטמבר 2015			ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעור	הכנסות	יתרה	שיעור	הכנסות	יתרה
ההכנסה (2)	ריבית	ממוצעת (1)	ההכנסה (2)	ריבית	ממוצעת (1)
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
-	*-	-	-	*-	-
6.40	1	21	7.92	1	17
-	*-	458	-	*-	501
0.28	1	479	0.26	1	518
		2,037			2,330
		29			33
		2,545			2,881

נכסים נושאי ריבית (3)

מזומנים ופיקדונות בבנקים

חייבים בגין פעילות בכרטיסי

אשראי (4)

נכסים אחרים

סך כל הנכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי

שאינם נושאים ריבית

נכסים אחרים שאינם

נושאים ריבית (5)

סך כל הנכסים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) בחישוב שנתי.

(3) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(4) לפני ניכוי היתרה המאזנית של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(5) לרבות נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – התחייבויות והון					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
					התחייבויות נושאות ריבית (3)
-	(*-)	2	-	(*-)	2
					אשראי מתאגידים בנקאיים
-	(*-)	*-	-	(*-)	*-
					התחייבויות אחרות
					סך כל ההתחייבויות
-	(*-)	2	-	(*-)	2
					נושאות ריבית
					זכאים בגין כרטיסי אשראי
		2,383			2,590
					שאינם נושאים ריבית
					התחייבויות אחרות שאינן
		18			18
					נושאות ריבית (4)
		2,403			2,610
					סך כל ההתחייבויות
					סך כל האמצעים ההוניים
		316			361
					סך כל ההתחייבויות
					והאמצעים ההוניים
		2,719			2,971
					פער הריבית
-			-		
					תשואה נטו על נכסים
-	*-	481	-	*-	514
					נושאי ריבית בישראל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) בחישוב שנתי.

(3) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(4) לרבות התחייבויות לא כספיות והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)
 סכומים מדווחים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – התחייבויות והון (המשך)					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
					התחייבויות נושאות ריבית ⁽³⁾
-	(*-) 3	3	-	(*-) 3	אשראי מתאגידים בנקאיים
-	(*-) 1	1	-	(*-) *	התחייבויות אחרות
					סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
-	(*-) 4	4	-	(*-) 3	3
					זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		2,219			2,510
					התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁴⁾
		17			20
		2,240			2,533
					סך כל ההתחייבויות
		305			348
					סך כל האמצעים ההוניים
		2,545			2,881
					סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
0.28			0.26		
					פער הריבית
					תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית בישראל
0.28	1	479	0.26	1	518

- * סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
  - (2) בחישוב שנתי.
  - (3) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.
  - (4) לרבות התחייבויות לא כספיות והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא צמוד					
-	*-	481	-	*-	514
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
מטבע ישראלי צמוד למדד					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
-	-	-	-	-	-
-	(* -)	2	-	(* -)	2
-	-	-	-	-	-
סך פעילות בישראל					
-	*-	481	-	*-	514
-	(* -)	2	-	(* -)	2
-	-	-	-	-	-

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
 (2) בחישוב שנתי.

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (המשך)						
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		
מטבע ישראלי לא צמוד						
0.28	1	479	0.26	1	518	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	1	-	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.28			0.26			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
-	-	-	-	-	-	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	-	-	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			-			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
-	-	-	-	-	-	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	3	-	(*)	3	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			-			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
0.28	1	479	0.26	1	518	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	4	-	(*)	3	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.28			0.26			פער הריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
 (2) בחישוב שנתי.

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2016 לעומת שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015

לתקופה של תשעה חודשים			לתקופה של שלושה חודשים			
גידול (קיטון) בגלל שינוי (1)			גידול (קיטון) בגלל שינוי (1)			
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית (2)						
*-	*-	(* -)	*-	*-	(* -)	מזומנים ופיקדונות בבנקים
*-	*-	(* -)	*-	*-	*-	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
*-	*-	*-	*-	*-	*-	נכסים נושאי ריבית אחרים
*-	*-	(* -)	*-	*-	*-	סך הכל הכנסות ריבית
התחייבויות נושאות ריבית (2)						
-	-	-	-	-	-	אשראי מתאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
-	-	-	-	-	-	סך הכל הוצאות ריבית

שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 לעומת שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014

לתקופה של תשעה חודשים			לתקופה של שלושה חודשים			
גידול (קיטון) בגלל שינוי (1)			גידול (קיטון) בגלל שינוי (1)			
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית (2)						
(1)	(1)	-	(1)	(1)	-	מזומנים ופיקדונות בבנקים
-	*-	(* -)	*-	*-	(* -)	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(1)	(1)	-	*-	*-	(* -)	נכסים נושאי ריבית אחרים
(2)	(2)	(* -)	(1)	(1)	(* -)	סך הכל הכנסות ריבית
התחייבויות נושאות ריבית (2)						
-	-	-	-	-	-	אשראי מתאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	-	כתבי התחייבות נדחים
-	-	-	-	-	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
-	-	-	-	-	-	סך הכל הוצאות ריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) השינוי בכמות חושב לפי ההפרש בין היתרות הממוצעות בתקופות כפול שיעור ההכנסה/הוצאה בתקופה. השינוי במחיר חושב לפי היתרה הממוצעת של תקופה מקבילה כפול הפער בין שיעורי ההכנסה/הוצאה בין התקופות.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל דורש.

מילון מונחים

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
1	CVA	Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לחברה במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
2	On-Call		הלוואה מסוג "און קול" הינה אשראי אשר מטרתו: להוות גישור בין תקבולים והוצאות המזומנים העסקיים של החברה, לתקופות קצרות מאד.
3	S&P	STANDARD & POOR'S	חברת דירוג אשראי בינלאומית.
4	אמצעי שליטה		על פי חוק בנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, כל אחת מאלה: (1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר; (2) הזכות למנות דירקטור בתאגיד; (3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד; (4) הזכות ליתרת נכסי התאגיד בעת חיסולו לאחר סילוק חבוינותיו;
5	אשראי		כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, למעט ערבות, אשראי תעודות והתחייבות על חשבון לקוח.
6	אשראי חוץ מאזני		התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
7	באזל		תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.
8	בעל עניין		כהגדרתו בהוראות הדיווח לציבור - דוח כספי שנתי סעיף 80.
9	גידור		עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה וההתחייבות.
10	הון פיקוחי		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
11	הון רובד 1		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
12	הון רובד 2		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
13	המשכיות עסקית		מצב בו עסק פועל ברציפות ללא הפרעות.
14	הפחתת סיכון אשראי	CRM (Credit Risk Mitigation)	כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 203 -מדידה והלימות הון - גישה הסטנדרטית - סיכון אשראי.
15	חבות		כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.
16	חוב		זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת כנכס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמא פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.
17	חח"ד	השבון חוזר דביטורי	חשבון עם מסגרת אשראי (חובה) העומדת לרשות הלקוח.
18	יחס הון כולל		ההון הכולל הוא סך כל הון רובד 1 וסך כל הון רובד 2. יחס ההון הכולל מחושב על ידי חלוקת ההון הכולל בנכסי סיכון.
19	יישום למפרע		יישום למפרע הוא יישום של מדיניות חשבונאית חדשה לעסקאות, לאירועים ולמצבים אחרים, כאילו יושמה מדיניות זו מאז ומעולם.
20	יתרת חוב רשומה		יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או נכיון שטרם הופחתו, עמלות נידחות נטו או עלויות נידחות נטו שנזקפו ליתרת החוב בהתאם להוראות הדיווח לציבור וטרם הופחתו, בניכוי כל סכום חוב שנמחק חשבונאית בעבר. בשונה מיתרת חוב נטו, אין לנכות מיתרת החוב הרשומה הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב.
21	כרטיס בנקאי		כרטיס חיוב המונפק על ידי בנק כמשמעו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א - 1981.
22	כרטיס דביט		כרטיס חיוב מידי. נועד לאפשר למחזיק הכרטיס לבצע תשלומים באמצעות חיוב מידי של חשבון עובר ושב בסמוך למועד ביצוע בעסקה.
23	כתבי התחייבות נדחים		כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מילון מונחים (המשך)

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
24	מדד המחירים לצרכן		מדד המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת. ביום ה-15 של כל חודש מפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את המדד לשינויים שחלו במחירים בחודש הקודם.
25	מח"מ	משך חיים ממוצע	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של אגרת החוב.
26	מחשוב ענן		סוג של מחשוב מבוסס-אינטרנט, בו משאבים שירותים ומידע ניתנים למשתמש באמצעות מחשב מרוחק דרך האינטרנט.
27	מכשירים פיננסיים נגזרים		מכשיר פיננסי או חוזה אחר בין שני צדדים בו סכום הסילוק תלוי בתנודות השוק בנכס אחר (נכס בסיס), ההשקעה הראשונית היא קטנה או כלל לא נדרשת ותנאיו מאפשרים סילוק בנטו בין הצדדים.
28	מכשיר פיננסי		מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
29	מכשירי אשראי חוץ מאזניים		מכשירים כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
30	מנפיק		אדם, לרבות תאגיד, המנפיק, מפיץ או משווק כרטיסי חיוב, שהוא צד לחוזה כרטיס חיוב עם לקוח והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה שימוש בכרטיס חיוב שהונפק, הופץ או שווק על ידו.
31	מסגרת אשראי בכרטיס אשראי		סכום הניצול המרבי שהחברה הסכימה לכבד בכרטיס הלקוח.
32	נכיון שוברים		מתן אשראי לספק באמצעות הקדמת תשלום של תקבולים המגיעים לו מאת סולק בעבור עסקאות שבוצעו באמצעות כרטיסי חיוב, בתמורה להמחאת זכותו של הספק לאותם תקבולים, וכן מתן אשראי לספק באמצעות הקדמת תשלום של תקבולים כאמור, הניתן בידי הסולק עצמו.
33	ננ"ה		ניהול נכסים והתחייבויות.
34	סולק		בעל רישיון סליקה.
35	סליקה		סליקה של עסקאות בכרטיס חיוב - תשלום לבית עסק של תמורת הנכסים שרכש לקוח מאותו בית עסק באמצעות כרטיס חיוב, כנגד קבלת תמורת הנכסים ממנפיק כרטיס החיוב, ואם התשלום לבית העסק כאמור נעשה בידי המנפיק - כנגד קבלת תמורת הנכסים ישירות מהלקוח.
36	ערבות		התקשרות המחייבת צד שלישי לשלם חוב אם החייב הישיר לא מצליח לעשות זאת.
37	פיחות/ייסוף		החלשות/התחזקות ערכו של מטבע ביחס למטבעות אחרים.
38	צד קשור		כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין, מספר 312 - עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים.
39	קבוצת לווים		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין, מספר 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
40	רווח נקי בסיסי למניה		הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד.
41	ריבית בנק ישראל		הריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים/למאת התאגידי הבנקאים והיא נקבעת על ידי הוועדה המוניטרית של הבנק.
42	שוק פעיל		שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.
43	תאגיד בנקאי		בנק, בנק חוץ, בנק למשכנתאות, בנק למימון השקעות, בנק לקידום עסקים, מוסד כספי או חברת שירותים משותפת.

מילון מונחים (המשך)

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
46	תאגיד עזר		תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי ושעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שנתייחדו לתאגידים בנקאיים לפי סעיפים 13 או 21.
47	תביעה ייצוגית		תובענה המנוהלת בשם קבוצת בני אדם, שלא ייפו את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה.
48	תוכנית המשכיות עסקית		תוכנית פעולה מקיפה בכתב, הקובעת מה הם הנהלים והמערכות הדורשים כדי לשמר את הרציפות העסקית או לשקם את פעילות התאגיד הבנקאי במקרה של שיבושים.
49	תקריות קיברנטיות (סייבר)		אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשוב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.

אינדקס

עמוד	
8,21,28,86	ס סייבר
8,21,28	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות
8,21	סיכון אסטרטגי
8,16,18,21,22,23,24,48,60,84	סיכון אשראי
23,24	סיכון אשראי בעייתי
21	סיכון מוניטין
8,21	סיכון משפטי
21,28,	סיכון נזילות
8,21	סיכון רגולטורי
8,18,21,61	סיכון תפעולי
7,10,21	סקירה כלכלית
9	צ צדדים קשורים
14,30,31,37,77	ר רואי החשבון המבקרים
14,19,47	רווח למניה
21,25,26,27,46,67,72	ש שווי הוגן
11,12,62,63	ת תקן EMV
7,19,28	תרחיש קיצון
46	תשלום מבוסס מניות
64	תביעות משפטיות

עמוד	
29,77	א אומדנים חשבונאיים קריטיים
8,18	אסטרטגיה עסקית
13,18,19,28,60,61,84	ב באזל
7,9,17,45,65	בנק הפועלים
29,30,31	בקרה פנימית
29,30,31	בקורות ונהלים
25,84	ג גידור
12,63,84	ד דביט
19	דיבידנד
9	ה הון אנושי
40,65	הטבות לעובדים
10,13,21,63	הלבנת הון
17,18,19,25,28,60,84	הלימות הון
17,22,23,24,29,41,48,	הפרשה להפסדי אשראי
62,78,79,80,84	
12,63	ו ועדת שטרם
29,43	ז זכויות עובדים
22,46,54	ח חוב בעייתי (חובות בעייתיים)
22,23,54,60,72,78	חוב פגום (חובות פגומים)
43,45,46	י יישום לראשונה
18,60	יעד ההון
7,9,45,64,65	ישראלכרט
7,8,19,69	מ מגזרי פעילות
29,46 84,	מדיניות חשבונאית
7,9,21	מידע צופה פני עתיד
85	מסגרת אשראי
9,28	מקורות המימון